O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI MILLIY KITOB PALATASI
INV.№

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

ШАҲАР ИЖТИМОИЙ-СИЁСИЙ ГАЗЕТАСИ

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган ◆ № 13 (9.357) 2000 йил 31 январь, душанба ◆ Сотувда эркин нархда

МУКОФОТЛАР ТОПШИРИЛДИ

Мустақиллик йилларида Ўзбекистоннинг шиддат билан ривожланиб бориши, турли жабҳаларда кўплаб ютуқларни қўлга киритиши ва халқаро майдонда ўзининг муносиб ўрнини эгаллашида мамлакатимизда фаолият кўрсатаётган хорижий давлатлар дипломатларининг ҳам ўзига хос ҳиссаси бор. Яқинда Президент Ислом Каримов Фармонига биноан, Ўзбекистон билан сиёсий, иқтисодий, маданий, гуманитар ва бошқа соҳалардаги кўп томонлама ҳамкорликни ривожлантиришга қўшган улкан ҳиссаси, бу йўлдаги масъулиятли хизмати ва самарали меҳнати учун қатор давлатларнинг мамлакатимиздаги элчилари "Дўстлик" ордени билан тақдирланган эди. 28 январь куни Оқсарой қароргоҳида Президентимиз АҚШ, Буюк Британия, Германия, Исроил, Жанубий Корея, Миср, Туркия, Франция, Хитой ва Япониянинг Ўзбекистондаги Фавқулодда ва мухтор элчиларига ана шу юксак мукофотларни тантанали равишда топширди.

Ислом Каримов бу юксак мукофотлар дипломатларнинг халқларимиз ва мамлакатларимиз ўртасидаги муносабатларни ҳар томонлама ривожлантириш, сиёсий, иқтисодий ва гуманитар соҳаларда кўп қиррали ҳамкорликни мустаҳкамлаш, Ўзбекистоннинг демократия ва бозор иқтисодиёти тамойилларига асосланган ислоҳотлар йўлидан жадал одимлаши ва иқтисодий салоҳияти ошиши учун муайян лойиҳаларни амалга ошириши, миллатлар ўртасида дўстлик ва бирбирига ишонч туйғуларини мустаҳкамлашга қўшган улкан ҳиссалари учун тақдим этилаётганини таъкидлади.

Ўзбекистон Президенти элчилар ўз мамлакати сиёсатининг ижрочилари эканлигини, бу сиёсат эса ўша давлатларнинг манфаатлари ва Ўзбекистонга муносабатини ўзида мужассам этганлигини яхши тушунишини айтди. Лекин сизнинг хизматингиз фақат ўша сиёсатнинг ижро этувчиси эканлигингиз учунгина эмас, балки айни пайтда унинг шакллантирувчиси ҳам бўлганликларингиз учун улкан хизмат саналади. Кўп ўзгаришлар сизнинг куч-ғайратингизга, шижоату матонатингизга боғлиқ, деди Ислом Каримов.

Президентимиз элчиларнинг оддий инсон сифатида мамлакатимиз ва халқимизга қандай муносабатда бўлаётгани, тарихимиз, маданиятимиз ва одамларимиз менталитетига қай даражада тушуниш ва ҳурмат билан қарашига ҳам кўп нарса боғлиқ эканлигини ва Ўзбекистон аҳли дипломатларнинг юртимизга ва халқимизга эҳтиромини юксак қадрлашини таъкидлади.

Маросимда сўз олган Франция элчиси Жан-Клод Ришар эндиликда "Дўстлик" ордени уни янада кўпроқ ва самаралироқ ишлашга ундашини таъкидлади. Унинг асосан ўзбек тилида сўзлагани ва Ўзбекистонга равнақ, Ўзбекистон – Франция муносабатларига ривож тилагани йиғилганларда катта таассурот қолдирди.

Бундай юксак мукофот шараф ва ифтихор бағишлашини қайд этган туркиялик дипломат Умур Апайдин мамлакатимиз эришаётган ютуқлар Туркия халқининг ҳам ғурурини оширишини айтди. Туркия Ўзбекистонни ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш, кўмаклашишда давом этаверади, деди у.

Миср элчиси Мамдуҳ Шавқий ўз мамлакати халқи ва ҳукумати номидан юксак мукофот учун Президентимизга самимий миннатдорлик билдирар экан, фаолияти давомида икки давлат дипломатлари учун Мисрда ҳам, Ўзбекистонда ҳам ишлаш анча қулай, деган хулосага келганини айтди. Бу мамлакатларимиз ва халқларимизнинг муштарак жиҳатлари кўплигидандир, деди у. Ўйлайманки, мазкур орден ўзаро муносабатларимизни янада мустаҳкамлаш ва ривожлантиришга хизмат қилади.

Япония ҳамда Жанубий Корея элчилари ва шахсан ўз номидан миннатдорлик билдирган Хитой элчиси Ли Цзинсян, бу мукофот нафақат ўзимизга, балки бизга шарафли ва масъулиятли вазифани юклаб, бу ерга вакил қилиб юборган мамлакатларимизга, халқларимизга ҳам тегишли деб ҳисоблаймиз, деди. У юксак нишон билан мукофотланган ҳамкасбларини қутлар экан, Ўзбекистон раҳбариятини ишонтириб айтамизки, "Дўстлик"ка муносиб бўламиз ва бундан буён ҳам икки томонлама алоқалар ривожи учун бор куч-ғайратимизни сарфлайверамиз, деди.

(ЎзА)

***СУРАТДА:** тантанали маросимдан лавҳа.*

Абдувоҳид Тўраев (ЎзА) олган сурат.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг

ФАРМОНИ

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ УНИВЕРСИТЕТИГА "ЎЗБЕКИСТОН МИЛЛИЙ УНИВЕРСИТЕТИ" МАҚОМИНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

Ватан ва миллат тараққиёти йўлида фидойилик кўрсатган жадид зиёлиларимизнинг буюк хизматларини эътироф этиш, тарихий ҳақиқатни тиклаш, ёшлар қалбида истиқлол ғояларига садоқат туйғуларини тарбиялаш, умуминсоний ва миллий илм-фан қадриятларини авлодлар онгига теран сингдириш, Тошкент Давлат университетининг азалий юксак мавқеини ўз жойига қўйиш, Кадрлар тайёрлаш миллий дастурида белгиланган вазифаларни амалга ошириш мақсадида:

1. Тошкент Давлат университети, Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги, Фан ва техника давлат қўмитаси, Маърифатпарварлар ва Тарихчилар жамиятлари, Мустамлакачилик даври қурбонлари хотирасини абадийлаштириш бўйича жамоатчилик комиссияси ва бошқа бир қанча жамоат ташкилотларининг тарихий ҳужжатларга асосланган хулоса ҳамда таклифларини инобатга олиб, Мирзо Улуғбек номидаги Тошкент Давлат университетининг асосчилари жадид зиёлилари, унинг ташкил этилган санаси эса 1918 йил 12 май деб белгилансин.

2. Тошкент Давлат университетининг нафақат республикамизда, балки минтақамизда ҳам биринчи замонавий олий таълим муассасаси эканини, олимлар ва ўқитувчилар жамоасининг фан ва таълим соҳасидаги юксак салоҳиятини, Ўрта Осиё давлатларида таълим ва илмий-тадқиқот тизимини шакллантиришдаги муҳим ўрни ҳамда халқаро нуфузини назарда тутган ҳолда унга "Миллий университет" мақоми берилсин ва у Мирзо Улуғбек номидаги Ўзбекистон Миллий университети деб аталсин.

3. Қуйидагилар Ўзбекистон Миллий университетининг асосий вазифалари этиб белгилансин:

ёшлар қалбида истиқлол ғояларига садоқат, ватанпарварлик ва фидойилик туйғуларини камол топтириш, уларни мустабид тузум йилларида қатағон қилинган фидойи ватандошларимиз хотирасига ҳурмат-эҳтиром руҳида тарбиялаш, халқимизнинг бебаҳо илмий-маданий меросини чуқур ўрганиш;

жамиятнинг илмий-маданий салоҳиятини юксалтириш, аҳоли ўртасида илмий қадриятларни тарғиб қилиш, ёшларнинг маънавий-маърифий савиясини ошириш;

миллий университет таълим тизимини илғор илм-фан ютуқлари асосида такомиллаштириш, мамлакатимиздаги барча университетлар учун ўқув, илмий-услубий, маънавий-маърифий масалалар юзасидан таянч ҳамда етакчи олий таълим муассасаси сифатида фаолият кўрсатишига эришиш;

жаҳон андозаларига мос фундаментал тадқиқотлар олиб бориш, фаннинг муҳим соҳалари бўйича янги илмий мактабларни шакллантириш ва улар фаолиятининг давомийлигини таъминлаш, ривожланган мамлакатларнинг университетлари билан илм-фан ва олий таълим соҳасида ўзаро тенг манфаатли ҳамкорликни янада кенг йўлга қўйиш.

4. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси бир ой муддат ичида мазкур Фармоннинг бажарилиши юзасидан тегишли қарор қабул қилсин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти И. КАРИМОВ

Тошкент шаҳри,
2000 йил 28 январь.

ТОШКЕНТДА НАВОИЙХОНЛИК КУНЛАРИ

9 февралда Алишер Навоий таваллуд топган кунга 559 йил тўлади.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов иккинчи чақириқ Олий Мажлиснинг биринчи сессиясида улуғ бобомиз Алишер Навоийнинг миллатимиз маданияти ва маънавиятидаги буюк хизматларини эътироф этар экан, мумтоз шоиримиз ижодий меросини ҳозирги авлод томонидан чуқур ўрганишнинг жуда катта аҳамиятини алоҳида таъкидлади. Шуни ҳисобга олган ҳолда Тошкент шаҳар ҳокимлиги 1–10 февралда пойтахтда адабиётимиз асосчиси туғилган кунга бағишлаб Навоийхонлик кунларини ўтказиш тадбирлар режасини тасдиқлади.

Тошкент шаҳар ҳокими ўринбосари Эркин Эрназаров билан суҳбатимиз ҳам пойтахтда Навоийхонлик кунлари доирасида ўтказилиши мўлжалланаётган тадбирлар хусусида бўлди.

– Улуғ бобомиз таваллуд топган кунда анъана бўйича "Ғазал мулкининг султони"га эҳтиром пойтахтимиздаги Миллий боғда ҳазрат Алишер Навоий ҳайкали пойига гулдасталар қўйиш билан бошланар эди...

– Бу йил ҳам ана шу анъана асосида 9 февралда асосий тантаналар шу ерда бўлиб ўтади. Шаҳар ҳокимлиги Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмаси билан ҳамкорликда кенг жамоатчилик иштирокида Алишер Навоий туғилган куннинг 559 йиллигини катта тантаналар билан нишонлайди.

Бу йил улуғ бобомизга иззат-икром кўрсатиш бутун кун бўйи давомида бўлади. Шоир ҳайкали пойида 9 февраль кун давомида Навоийхонлик мушоираси бўлиб ўтади. Ғазалхонликда таниқли шоирларимиз билан бир қаторда ҳаваскор ижодкорлар ҳам қатнашадилар. Бу ерда кун давомида санъат усталари ҳамда ҳаваскор жамоалар Навоий шеърларига битилган қўшиқларни ижро этадилар. Шоир ҳайкалига гулдасталар қўйиш учун кун бўйи пойтахтдаги барча туманлар корхона ва ташкилотлари, муассасалари, ўқув юртлари вакиллари келишади.

– Эркин Мадиёрович, Тошкентда Навоийхонлик кунлари биргина Миллий боғдаги тадбирлар билан чекланиб қолмас?

– Албатта. Пойтахтда Навоийхонлик кунларини ўтказиш юзасидан Тошкент шаҳар ҳокими К. Н. Тўлаганов томонидан тасдиқланган тадбирларда жуда кўп режалар белгиланган. 9 февралда Навоийхонлик мушоираси Адабиёт музейи ёнидаги Шоирлар хиёбонида ҳам бўлиб ўтади. Унинг иштирокчилари бу ердаги Алишер Навоий пойига гулдасталар қўядилар.

Шаҳардаги ҳар бир туманда 1–10 февраль кунлари Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмаси билан ҳамкорликда Навоийхонлик мушоираларини ўтказиш кўзда тутилмоқда. Бунинг учун энг таниқли шоирларимиздан иборат 6 та ижодий гуруҳ ташкил этилган. Улар таркибида Эркин Воҳидов, Барот Бойқобилов, Муҳаммад Юсуф, Жуманиёз Жабборов, Йўлдош Сулаймон, Ойдин Ҳожиева каби шоирларимиз борлиги бу мушоиралар нуфузидан далолат бериб турибди.

Айни пайтда шаҳардаги маданият уйлари, кутубхоналарда Алишер Навоий ижоди ва фаолиятига бағишланган кечалар ташкил этилади. "Тошкиновидео" жамияти 1–10 февраль кунлари пойтахт кинотеатрларида улуғ шоиримизга бағишлаб яратилган бадиий ва ҳужжатли фильмлар фестивалини ўтказади.

"Туркистон" санъат саройида 5 февралда "Ўзбекнаво" бирлашмаси Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмаси билан биргаликда Алишер Навоий ижоди асосида "Одамийлик ва муҳаббат қўшиқлари" адабийлаштирилган кечасини ташкил этмоқда.

Ўзбекистон Бадиий академияси эса "Алишер Навоий – ўзбек рассомлари ижодида" суратлари кўргазмаларини ташкил этиш чора-тадбирларини кўрмоқда.

– Президентимиз Алишер Навоий ижодини ёшларимиз томонидан ўрганишнинг аҳамиятига алоҳида эътибор қаратдилар. Шаҳар ўқув юртларида бу масалада қандай тадбирлар ўтказилиши кўзда тутиляпти?

– Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги ҳам, шаҳар Халқ таълими ва Ўрта махсус касб ҳунар таълими бошқармалари ҳам 9 февраль куни пойтахтдаги барча ўқув юртларида биринчи дарсни "Навоий дарси" сифатида ўтказиш таклифини қўллаб-қувватладилар.

Биз шаҳардаги барча умумтаълим мактабларида "Навоийни ким яхши билади?" мавзуида кўрик-танловлар ўтказишга қарор қилдик. Бу кўрик-танловлар 1–5 февраль кунлари мактаблар, 7 февраль куни туманлар, 8 февраль куни эса шаҳар миқёсида бўлиб ўтади.

Барча ўрта махсус ўқув юртларида эса "Навоий ижодида илм ва ҳунар ўрганиш" мавзуси деб номланган кўрик-танлов бўлиб ўтади.

Республикамиздаги барча миллат ва элат вакиллари Алишер Навоийни ўзларининг энг севимли шоирлари деб биладилар. Шу боис ҳам республика Байналмилал маданият маркази 7 февралда "Алишер Навоий ижодининг жаҳон маданиятида тутган ўрни" мавзусида нуфузли анжуман ва кеча ўтказишни мўлжаллаган. Ўзбекистон Фанлар академиясининг Тил ва адабиёт институтида эса улуғ шоиримиз адабий меросини ўрганишга бағишланган илмий анжуман бўлиб ўтади.

Тошкент шаҳридаги ҳар бир туман ҳокимлиги ҳам Навоийхонлик кунларини ўтказиш юзасидан ўз тадбирларини ишлаб чиққан.

Бир сўз билан айтганда, улуғ бобомиз таваллуд топган куннинг 559 йиллигига бағишлаб Тошкентда ўтказиладиган Навоийхонлик кунлари ўзбек адабиёти асосчисини эъзозлаш байрамига, Мустақиллик шарофати билан тикланган ва равнақ топаётган маданиятимиз ва маънавиятимиз байрамига айланади.

Тошкент шаҳар ҳокимлиги ҳузуридаги матбуот гуруҳи.

ЎЗБЕКИСТОН — ЖАННАТ МАКОНИМ

Ўзбекистон тенгсиз жаннат маконим,
Оламаро донғи кетган диёрим.
Заковатли этди сени худойим,
Кўз тегмасин халқим сенга илойим.

Тупроғингда уламолар ҳоки бор,
Улар руҳи доим сенга мададкор.
Темурзода Йўлбошчинг ҳам токи бор
Азиз номинг бўлур мудом улуғвор.

Курашингни жаҳон аҳли тан олди
Мардлигингга ўзга юрт қойил қолди.
Маърифатдан тарих қайта уйғонди
Истиқлолинг кўриб эллар шодланди.

Қани кўрса Темур бобом бу ҳолни,
Ўзи кутган тенглик, нурлик оламни.
Дерди у зот: "Эъзозланг сиз давронни,
Кўз тегмасин, авайланг ҳур замонни.

Элга сарбон Йўлбошчига сўзим бор,
Билдимки у толмас, қўрқмас мардивор.
Омон бўлсин эл бахтига улки бор,
Хотиржамман, бўлур обод бу диёр.

Қилолмаган юмушларим ул қилибдур,
Олам аро туркий тилни ҳур этибдур.
Не-не буюк фозилларни лол қолдириб,
Янги аср китобини ул битибдур.

Башоратлик инсон, омон бўлсин доим,
У бошлаган нурли йўлга роз худойим.
Тилагимни қабул этгил ўзбек элим.
Толеингга шул Йўлбошчинг бўлсин доим".

Абдували ҒУЛОММАҲМУДОВ,
Халқаро муҳандислик академиясининг академиги.

Тадбирлар

ҒОЛИБЛАРГА — ҚИММАТБАҲО СОВҒАЛАР

Ўтган жума куни "Ўзбекистон ҳаво йўллари" миллий авиакомпаниясига шу тизимнинг етакчи ходимлари, оммавий ахборот воситаларининг вакиллари йиғилди.

Фуқаролар авиациясининг ўзига хос ютуқлари, шу соҳадаги янгиланишлар тўғрисида ҳикоя қилувчи янги ҳужжатли фильм намойиш этилгач, "Ўзбекистон ҳаво йўллари" миллий авиакомпаниясининг бош директори Арслон Рўзметов ютуқларни сарҳисоб қилиб, 2000 йилги режалар билан ўртоқлашди. Дастлаб Соғлом авлод йилига бағишлаб "Ўзбекистон қанотлари" газетаси ташаббуси билан миллий авиакомпаниямиз совринлари учун стол тенниси бўйича ўтказилган мусобақалар ғолиблари тақдирланди. Жамоа ҳисобида биринчи ўринни эгаллаган "Спорт" газетасининг икки вакили ҳамда шахсий мусобақаларда ғолиб келган "Бирлик" — "Единство" газеталарининг бўлим муҳаррири Александр Силиенковлар хориж мамлакатларидан бирига бепул авиасаёҳатга бориб келиш ҳуқуқига эга бўлдилар. Иккинчи ўрин соҳиблари — ЎзА ходимлари ва "Спорт" газетасининг бош муҳаррири Ҳайдар Акбаровларга Республика ичидаги қатновларга бепул авиачипталар ажратилди. Учинчи совриндорлар — "Ўзбекистон қанотлари" газетаси вакиллари ва "Спорт" газетаси ходими Абдураҳим Абдураҳмоновларга миллий авиакомпания рамзи туширилган қимматбаҳо совғалар топширилди.

Сўнг фуқаро авиациясини тарғиб қилиш мақсадида ўтказилган ижодий танловга якун ясалди.

Дилшод ИСРОИЛОВ.

ДАВР САДОСИ

«Тошкент оқшоми»

БАРЧА МАНБАЛАРДАН ОЛИНГАН СЎНГГИ ХАБАРЛАР

МАМЛАКАТИМИЗДА

- Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов номига унинг Ўзбекистон Республикаси Президенти этиб қайта сайланганлиги муносабати билан дил изҳори битилган қутловлар келиши давом этмоқда.
- Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов Оқсарой қароргоҳида "Кейс-Нью Холланд" корпорацияси директорлар кенгашининг раиси Жан Пьер Россо раҳбарлигидаги делегация аъзоларини қабул қилди.
- Ўзбекистон Республикаси Фанлар академиясида Президент Ислом Каримовнинг иккинчи чақириқ Олий Мажлиснинг биринчи сессиясидаги маърузасини ўрганишга бағишланган семинар бўлиб ўтди.
- Республика "Маънавият ва маърифат" маркази вилоятларда мамлакатимз Президенти Ислом Каримовнинг иккинчи чақириқ Олий Мажлис биринчи сессиясида сўзлаган "Озод ва обод Ватан, эркин ва фаровон ҳаёт – пировард мақсадимиз" маърузасига бағишланган давра суҳбатлари, очиқ мулоқотлар ва учрашувлар ўтказмоқда.
- Вазирлар Маҳкамасида Имом Абу ал-Мотуридий таваллудининг 1130, Бурҳониддин ал-Марғиноний таваллудининг ҳижрий сана бўйича 910, Термиз шаҳрининг 2500 йиллигини нишонлашга, шунингдек, Наврўз умумхалқ байрамига тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш республика ташкилий қўмитасининг мажлиси бўлиб ўтди.
- Тонгги газеталарда Мирзо Улуғбек номидаги Тошкент Давлат университетининг таъсис санасини ўрганиш бўйича ташаббускор гуруҳ мажлисининг баёни матни эълон қилинди.
- Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлигининг кенгайтирилган ҳайъат йиғилиши бўлиб ўтди. Унда вазирлик фаолиятининг ўтган йилги якунлари ва галдаги вазифалар муҳокама этилди.
- Ўзбекистон Давлат жаҳон тиллари университетида "Аждодлар маънавий мероси ва бугунги ёшлар" мавзуида илмий-амалий анжуман бўлиб ўтди.
- Косон туманида "Мастердон" Ўзбекистон – Кипр қўшма корхонаси иш бошлади.
- Жаҳон иқтисодиёти ва дипломатия университетининг, Ўзбекистон гимназияларининг бир гуруҳ талабалари ва ўқувчилари Германиядан қайтиб келишди. Ушбу сафар халқаро талабалар ва ўқувчилар айирбошлаш доирасида ўтказилди.
- Фарғонада тез тиббий ёрдам кўрсатадиган республика илмий марказининг филиали очилди.
- Республика Киночилар уйида таниқли ўзбек актёри Марям Ёқубова таваллудининг 90 йиллигига бағишланган хотира кечаси ўтказилди.
- Пойтахтимиздаги "Динамо" спорт мажмуида янги машқ ўтказадиган зал фойдаланишга топширилди.

ЖАҲОНДА

- **Кеча** АҚШ Давлат котиби Мадлен Олбрайт икки кунлик расмий ташриф билан Москвага келди. У Владимир Путин ва Игорь Иванов билан учрашади.
- Хорватияда бўлиб ўтган президентлик сайловларида мухолифатдаги коалициянинг икки номзоди – Стиве Месич ва Дражен Будиш нисбатан кўп овоз олдилар. Энди улар 7 февраль куни ўтказиладиган сайловнинг иккинчи босқичида иштирок этадилар.
- **Кеча** Москва билан Ханой ўртасида дипломатик муносабатлар ўрнатилганлигига 50 йил тўлди.
- **Кеча** Исроил Бош вазири Эҳуд Барак билан Миср Президенти Ҳусни Муборак ўртасида учрашув бўлиб ўтди. Унда Яқин Шарқдаги тинчлик музокаралари хусусида сўз борди.
- Ҳозирги пайтда АҚШда турган Украинанинг собиқ бош вазири П. Лазаренко ўз мамлакатини Халқаро валюта фонди томонидан ажратилган маблағларни ўз ўрнида сарфламаганликда айблади.
- Покистоннинг Карачи шаҳридаги суд биносида портлаш содир бўлди. Камида етти киши жароҳатланди. Шу портлашдан сўнг иккинчи портлаш рўй берди – Карачидаги мачитда кучли бомба портлади. Дастлабки маълумотларга қараганда тўрт киши ҳалок бўлган ва ўн киши жароҳатланган.
- Шанба куни Бельгия Қироли Альберт II нинг умуртқаси муваффақиятли равишда операция қилинди.
- **Бугун** Чилининг собиқ ҳукмдори Аугусто Пиночетнинг охирги тақдири ҳал этилади. Лондон суди Бельгия ва бир қатор халқаро инсонпарварлик ташкилотлари билдирган мулоҳазадан келиб чиққан ҳолда ўзининг сўнгги сўзини айтиши керак. Чилидан Лондонга Пиночетни олиб кетгани махсус самолёт келди.
- Украинадаги Скачинский номли шахтада рўй берган портлашдан зарар кўрган беш нафар working кончининг тақдири ҳанузгача қадар номаълум бўлиб турибди. Портлаш содир бўлган пайтда шахтада 14 киши бор эди. Улардан 9 таси шахтадан олиб чиқилди. Қутқарув ишлари олиб борилмоқда.
- **Кеча** Шри-Ланкада содир этилган террорчилик ҳаракати оқибатида 16 киши жароҳат олди. Коломбога кетаётган автобусда бомба портлади. Ҳеч ким ушбу террорчилик ҳаракатини содир этганликни ўз бўйнига олмаётир.
- **Кеча** ичида 180 нафар йўловчиси бўлган Кения самолёти ҳалокатга учради. Аэропортдан кўтарилган самолет денгизга қулаб тушди. Ҳалок бўлганлар ва қутқариб қолинганлар ҳақида ҳозирча маълумотлар йўқ. Қутқарув ишлари олиб борилмоқда.
- Иқтисодий ҳамкорлик ва тараққиёт ташкилоти мутахассисларининг ҳисоб-китоблари бўйича дунёнинг энг фаровон яшаётган одамлари Люксембург фуқаролари экан. Америкаликлар эса иккинчи ўринда. Ундан кейин норвеглар, швейцарияликлар, японлар. Россияликлар эса 62 мамлакатдан иборат рўйхатни "якунлар" экан.
- Жаҳонда сабзавот масаллиғини энг кўп ишлатадиган мамлакат – Италия ҳисобланади. Ҳар йили жон бошига истеъмол этиладиган сабзавот миқдори бу мамлакатда 140 килограммни ташкил этади. Финляндия эса бунинг тескариси – у энг кам сабзавот ейдиган мамлакатдир. Бир йилда финлар учун 20 килограмм сабзавот кифоя қилар экан.

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI MILLIY KITOB PALATASI

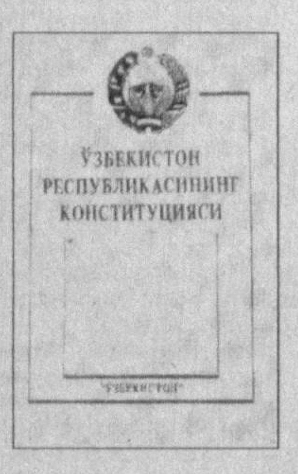

Конституциямиз яшамоқда, амал қилмоқда

ҲУҚУҚ ВА ЭРКИНЛИКЛАРИМИЗ ҚОНУН ҲИМОЯСИДА

Республикамиз Конституциясида эркинлик ва шахсий дахлсизлик ҳуқуқи, почта, телеграф жўнатмалари ва телефон сўзлашувларининг сир тутилишини ҳимоя қилиш ҳуқуқи, республика ҳудудида эркин кўчиб юриш ҳуқуқи каби фуқаро ва шахсларнинг ҳуқуқлари мустаҳкамлаб қўйилган.

Конституция билан мустаҳкамланган шахснинг ушбу ҳуқуқ ва эркинликлари қонун билан ҳимоя қилинади, бу эса улардан реал фойдаланиш имкониятини кафолатлайди. Лекин шу вақтнинг ўзида суриштирув олиб бориши даврида баъзи ҳолларда жиноятни очиш ва айбдорни жазолаш учун ҳуқуқ ва эркинликларни чеклаш зарурияти келиб чиқади. Лекин бу чеклаш фақат қонунга асосланиши керак, чунки ҳатто қонундан салгина четга чиқиш ҳам жамоатчиликка салбий таъсир кўрсатади, ўзбошимчалик, ғайриқонунийлик, ман этилган суриштирув чораларини қўллаш ҳоллари эса айбсиз кишини жиноий жавобгарликка тортиш каби салбий оқибатларга олиб келиши мумкин. Бу масала бўйича Амир Темурнинг қуйидаги сўзларини келтириш мумкин: "Ҳеч нарса оддий инсонларга нисбатан адолатсизлик каби давлат қонуни обрўсини тўкмайди".

Қонун суриштирув органларига жиноят аломатларини ва уни содир этган шахсларни топиш, шунингдек жиноий фаолиятга йўл қўймаслик ва унинг олдини олиш мақсадида зарур жиноят-процессуал ва тезкор қидирув чораларини кўриш мажбуриятини юклайди.

Конституцияда кафолатланган ҳуқуқ ва эркинликлар қонун билан ҳимоя қилинади, бу эса улардан реал фойдаланиш имкониятини кафолатлайди. Кўп ҳолларда, содир этилган жиноятни очиш ва бунда айбдор шахсларни фош қилиш учун суриштирув органлари баъзи шахсларнинг хоҳиш-иродасига қарши, процессуал мажбурлов чораларини қўллаш билан жиноят-процессуал фаолиятни амалга оширадилар. Процессуал мажбурлов чораларига гумон қилинувчини ушлаб туриш, тинтув, гувоҳлантириш, мажбурий келтириш ва бошқалар киради. Лекин жиноят процессида мажбурлов доираси чегарасиз эмас. Жиноят-процессуал фаолият давомида барча мажбурлов чораларини қўллаш шахсни ҳурмат қилиш принципи асосида жиноят процесси доирасига жалб қилинадиган фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликларини ҳимоя қилиш принципига қатъий риоя этган ҳолда амалга оширилиши лозим. Суриштирув органлари жиноят-процессуал қонунда назарда тутилган мажбурлов чораларини жиноий суд ишларини юритиш вазифаларини амалга ошириш учун зарур бўлганда ва уларни қўллашнинг қонунда белгиланган тартибга қатъий риоя этган ҳолдагина қўллашлари лозим.

Жиноий фаолиятни бартараф этиш, қочиб кетишга йўл қўймаслик, далилларни яшириш ёки йўқотилишининг олдини олиш мақсадида суриштирув органлари томонидан ушлаб туриш, яъни жиноят содир этишда гумонланаётган шахснинг қисқа муддатга озодликдан маҳрум қилиш тез-тез қўлланилади. Баъзи ҳолларда, шахсни ишда айбланувчи тариқасида иштирок этилишга жалб қилиш учун етарли бўладиган далиллар йиғилишига эришилмаган бўлса, лекин ушлаб туриш асос ва мотивлар ўзгармаган бўлса, суриштирувчи эҳтиёт чораси сифатида гумон қилинувчини қамоққа олиши мумкин. Ушлаб туриш ёки эҳтиёт чораси сифатидаги қамоққа олиш фақатгина иш бўйича ҳақиқатни аниқлаш ва гумон қилинувчининг тергов ҳаракатларида иштирокини таъминлаш мақсадида қўлланилиши мумкин. Ушбу чораларни тергов изолятори ва вақтинчалик ушлаб туриш жойларида гумон қилинувчининг айбини бўйнига олишга эришиш мақсадида чидаб бўлмайдиган шарт-шароитларни вужудга келтириш учун ишлатишга йўл қўйилмайди. Чунки, гумон қилинувчининг ўз айбини бўйнига олиши мажбурий эмас, балки ихтиёрий бўлиши керак. Гумон қилинувчи унга қўйиладиган гумон ва бошқа ҳолатлар бўйича кўрсатма бериш мажбуриятига эга эмас, бу унинг ҳуқуқидир. Гумон қилинувчига кўрсатма бериш, жиноятга алоқаси йўқлигини исботлаш мажбурияти юклатилиши мумкин эмас.

Ўзбекистон Республикаси Конституцияси ва қонунлари шахс дахлсизлигининг кафолатидир. Конституциянинг 25-моддасига кўра ҳар ким эркинлик ва шахсий дахлсизлик ҳуқуқига эга. Ҳеч ким қонунга асосланмаган ҳолда ҳибсга олиниши ёки қамоқда сақланиши мумкин эмас. Агар суриштирувчи шахсни жиноят содир этганликда гумон қилиш учун асослар бўлмаган ҳолда уни ушлаб турса ёки унга нисбатан эҳтиёт чораси сифатида қамоққа олишни қўлласа, жиноят кодекси 234-моддасига кўра ноқонуний ушлаб туриш ёки қамоққа олганлик учун жавобгар бўлади. Агар суриштирувчи кўрсатма бериш давомида гумон қилинувчи, гувоҳ, жабрланувчи ёки экспертга руҳий ёки жисмоний таъсир кўрсатган бўлса (масалан: сўроқ қилинаётган жиноятга нисбатан оғирроқ жиноят учун жавобгарликка тортиш билан қўрқитиш, қамоқда ушлаш шароитини ёмонлаштириш, сўроқ давомида гипнозни қўллаш, қамоққа олинган шахсга овқат бермаслик, жисмоний оғриқ келтириб чиқарувчи ҳаракатларни содир этиш, уларни қийнаш, (дўппослаш), сўроқ қилинаётган шахснинг индивидуал хусусиятига таъсир этадиган сўроқ қилишининг алоҳида (махсус) ҳолатларини вужудга келтириш) ЖК 235-моддасига кўра "кўрсатув беришга мажбур қилиш" бўйича жавобгарликка тортилади.

Уй-жой дахлсизлиги конституцион ҳуқуқини фақатгина агар уй-жойда жиноий иш учун аҳамиятли предмет ва далилий ҳужжатлар борлиги тўғрисида маълумот мавжуд бўлганида, тинтув ўтказиш чоғида чеклаш мумкин. Тинтув ўтказиш чоғида суриштирувчи тинтув ўтказилаётган уй эгаси шахсий ҳаётига оид аниқланган ҳолатларни ошкор қилмаслик чораларини кўриши шарт.

Ҳеч ким, шунингдек суриштирув органи ҳам, қонуний асосларсиз уй эгаси хоҳишига хилоф равишда уй-жойга киришга ҳақли эмас. Бу Конституцион норма ЖК 142—моддаси билан муҳофаза қилиниб, уй-жой дахлсизлигини бузганлик учун жиноий жавобгарликни белгилайди.

Конституциядаги сингари (116-модда) ҲПК да ҳам (24-модда) гумон қилинувчининг ҳимоя ҳуқуқи белгиланган. Бундан кўриниб турибдики, гумон қилинувчининг ҳимоя ҳуқуқи билан таъминланиш асос ва воситалари жуда мустаҳкам ва бу гумон қилинувчи шахснинг қонуний манфаатларини ҳимоя қилиш билан бирга одил суд вазифаларининг муваффақиятли амалга оширилиши, суриштирувнинг тўғри олиб борилиши ҳамда иш бўйича ҳақиқатни аниқлашга хизмат қилади.

Ҳимоя ҳуқуқи суриштирувчининг гумон қилинувчига унинг ҳуқуқларини тушунтириши ҳамда гумон қилинувчи қонунда белгиланган ҳимоянинг барча усул ва воситаларидан фойдаланиш имкониятини яратиб бериш чораларини кўриш билан таъминланади.

Суриштирув органи айбсизлик презумпциясидек муҳим Конституцион тамойилини эътибордан четда қолдириши мумкин эмас. Бу тамойил Конституциянинг 26, ЖПКнинг 23-моддалари билан мустаҳкамланган бўлиб, унда: "Жиноят содир этганликда гумон қилинувчи, айбланувчи ва судланувчи унинг жиноят содир этишда айбдорлиги қонунда назарда тутилган тартибда исботлангунча ва қонуний кучга кирган суд ҳукми билан аниқлангунга қадар айбсиз ҳисобланади" дейилган. Бу эса гумон қилинувчи ўзининг айбсиз эканлигини исботлаб беришга мажбур эмаслигини билдиради. Айбдорликка оид барча шубҳалар, башарти уларни бартараф этиш имкониятлари тугаган бўлса, гумон қилинувчи фойдасига ҳал қилиниши лозим, шунингдек қонун қўлланилаётганда келиб чиқадиган шубҳалар ҳам гумон қилинувчининг фойдасига ҳал қилинади. Гумон қилинувчининг исботланмаган айби унинг айбсиз эканлигини билдиради.

Бахтиёр ҲИДОЯТОВ,
Тошкент Давлат юридик институти ўқитувчиси.

Сергели туманидаги "Файз холдинг" компанияси қошида фаолият кўрсатаётган "ИМПЭКТ Фернии ЛТД" қўшма корхонасида аҳоли талаблари даражасида маҳсулотлар ишлаб чиқарилмоқда.
СУРАТДА: корхонанинг моҳир тикувчиларидан Гули Жамолова ҳамда Санобар Тожибекова иш устида.
Рустам Шарипов олган сурат.

Нишондорларимиз

МЕҲНАТНИНГ ҚАДРИ

Инсон яшар экан ўтаётган умрига бир-бир назар ташлайди. Ҳаётида ўчмас из қолдирган йилларни эса алоҳида ҳаяжон, завқ-шавқ билан эслайди. Ана шундай дамларни эслаган одам ёшаргандек, қалбидаги истак орзулари рўёбга чиққандек бўлади.

Ғуломжон ака ҳам ҳаёт, меҳнат фаолияти давомида ҳаяжонли лаҳзаларни, эсда қолар дамларни бир-бир хаёлидан ўтказар экан, "Энг унутилмаси, орзу-умидларини рўёбга чиқаргани ўтган йил бўлгани"ни алоҳида фахр билан сўзлади.

— Ушбу юксак мукофот — "Дўстлик" ордени билан тақдирланганим, албатта биринчи навбатда мустақиллигимиз шарофати, Президентимизнинг барча касб эгаларига алоҳида ғамхўрлигининг намунасидир, — дейди "3-автобус саройи" ҳиссадорлик жамияти ҳайдовчиси Ғуломжон Шамсиддинов. — 40 йил ҳайдовчилик касбини эъзозлаб йўловчиларни ўз манзилларига омон-эсон етказдим. Шу йиллар давомида бирон марта автоҳалокат содир этганим йўқ. Чунки ҳар доим кўнглимда инсонларни — кимнинг отаси, онаси, фарзанди, рафиқасини манзилга беталафот етказиш лозимлигини ўйлардим. Камтарона меҳнатим ўз қадрини топганидан мамнунман.

Ҳа, Ғуломжон ака 40 йил бир жамоада меҳнат қилмоқда. Кимларгадир ака-ука, устоз бўлиб ҳурмат топди. Хоҳ кеча, хоҳ кундуз бўлсин одамлар корига яради. Қайси йўналишда автобус бошқармасин, уни йўловчилар тезда таниб олишарди. Чунки у босиқ, хушмуомала, ҳар бир йўловчининг хожатини чиқаришга интилади.

Ғуломжон ака болалигидан ҳайдовчиликка ҳавас қилди. Мактабда ўқиб юрган даврларида дарсдан сўнг таниш ҳайдовчиларга кўмаклашиб юриб, анча нарсани ўрганди. 10-синфни битиргач эса ҳайдовчилик курсида таҳсил олди. Сўнгра армия хизматига отланди. У ердан ҳам касбга бўлган қизиқиши бойиб 1-класс ҳайдовчиси бўлиб қайтди. 3-4-ой пайвандчи бўлиб ишлагач, уни ҳайдовчиликка ўтказишди. Ўтган йиллар давомида у қанча йўлларни босиб ўтмади, минглаб одамлардан миннатдорчилик сўзлари эшитди, юзлаб шогирдлар етиштирди. Ҳар доим сурати корхона "Ҳурмат тахтаси"дан тушмади, байрам ва тантаналарда Фахрий ёрлиқлар, ташаккурномалар, пул мукофотлари олди. Лекин у ҳамиша юксакликка яхши ният билан интилди.

— Ғуломжон ака ҳақиқатан ҳам юксак мукофотга лойиқ инсон, — дейди корхона раҳбари Мухтор Йўлдошев. — Унга "Дўстлик" ордени берилганида барчамиз чин дилдан қувондик. Чунки ўзининг меҳнати, одамларга муносабати, оиладаги, маҳалладаги ўрни билан ҳақиқатан ҳам муносиб одам. Шунинг учун ҳам унинг ютуғидан бутун жамоа бирдай қувонди.

Ғуломжон Шамсиддинов 11 йилдан буён "Эски жўва — Руҳий касалликлар шифохонаси" йўналиши бўйлаб қатновчи 109-автобусни моҳирлик билан бошқариб, одамлар манзилини яқин этмоқда. 15 бекатни ўз ичига олган 7,5 километрли масофага у кунига 16 марта бориб, қайтиб келади. У ҳамиша график асосида ишлайди ҳамда автобуси ҳар доим соз ҳолда йўлга чиқади. Чунки уни ўз манзилига шошилаётган талабаю ўқувчи, турли касб эгалари кутиб турганлигини унутмайди. Автобуснинг "тиқ" этган товушидан нима гаплиги унга аён бўлади.

Оилада эса меҳрибон ота бўлган Ғуломжон ака турмуш ўртоғи Нафиса ая билан бир қиз, 4 ўғилни тарбиялаб вояга етказди. Буни қарангки 4 ўғил — Олимжон, Ҳасан, Ҳусан, Тоирлар ҳам бугун ота касбининг усталари, халқ хўжалигининг турли соҳаларида ишлашмоқда. Маҳаллада эса Ғуломжон Шамсиддинов барча ишларга бош-қош. У ўзи яшаётган Собир Раҳимов туманидаги "Истиқлол" маҳалласининг фаолларидан бири саналади.

Ғуломжон Шамсиддинов бошқараётган бригада аъзолари янги йилни зиммасидаги режаларни ортиғи билан уддалаган ҳолда кутиб олдилар. Чунки бригадирнинг ўзи меҳнатда ўрнак, ёшларга устозлик қилмоқда. Улар 2000 йилда йўловчиларга намунали хизмат кўрсатиш маданиятини ошириш ниятидалар.

— Йилимиз қутлуғ, баракали бўлсин, — дейди "Дўстлик" ордени соҳиби. — Бугун биз ўғил-қизларимизга ўрнак бўлсак, эртага улар изимиздан юради. Демак, ёш, соғлом авлоднинг камоли юртимизни янада равнақ топишига муносиб улушдир. Йўлларимиз ҳамиша равон, дилларимиз эса чароғон бўлсин.

Янги йилда ҳам сизнинг йўлларингиз ҳамиша дилингиз каби оқ бўлсин, Ғуломжон ака!

Шарифа ИЛЁСОВА.

СУРАТДА: Ғуломжон Шамсиддинов.
Даврон Аҳмад олган сурат.

Шарҳчи сатрлари

ЯҚИН ШАРҚ. ТИНЧЛИК ЙЎЛИДА

Шу кунларда Америка Қўшма Штатларида Яқин Шарқда тинчлик ўрнатиш бўйича музокаралар бошланиши керак эди. Бироқ, минтақада тинчлик ўрнатиш бўйича режаланган олий даражадаги музокаралар қолдирилган. Исроил Бош вазири Ёҳуд Барак Вашингтонда Сурия ва Фаластин раҳбарлари билан алоҳида ҳолда учрашиши лозим эди. Лекин маълум бўлишича, бу сафар ҳам кейинга қолдирган.

Гарчи ўтган йилнинг декабрь ойида, қолаверса, шу йилнинг 3 январида Исроил ва Сурия ўртасида икки бора тинчлик музокаралари бўлиб ўтган бўлсада, бу музокаралар ўзининг ҳеч қандай натижасини бермади. Музокараларга воситачилик қилаётган АҚШ Президенти Билл Клинтон музокараларда олға силжишлар кузатилмаётган бўлсада, ҳар икки томоннинг бир-бирига бўлган ишончи ортиб бормоқда, деб таъкидлаган эди. Бироқ, кузатувчиларнинг тахмин қилишларича, Исроил билан Сурия ўртасидаги зиддият кучайиб бораётгани аниқ.

Музокаралардаги асосий мавзу Жўлон тепаликларини Сурияга қайтариб беришдир. Лекин Исроил маъмурияти ҳозирча тепаликлардан ўз қўшинларини олиб чиқишга тайёр эмаслигини маълум қилмоқда. Эслатиб ўтамиз, Исроил Сурияга қарашли Жўлон тепаликларини 1967 йилда босиб олган эди. Мана шу ўтган вақт давомида Жўлон тепаликларида яхудийлар учун кўпинча турар жойлар қурилди.

Бугунга келиб, мазкур минтақада яшаётган яҳудийлар сони 17 минг кишидан ошиб кетган. Сурия Исроилдан Жўлон тепаликларини қайтариб беришини талаб қилар экан, ўз навбатида Исроил ҳукумати тепаликдан ўз қўшинларини ва яҳудийларни олиб чиқиш қиммат лойиҳа эканини баён этмоқда. Қолаверса, бу ерда яна бир муҳим муаммо мавжуд. Яъни Исроил ўз қўшинларини стратегик жиҳатдан муҳим аҳамиятга эга бўлган Жўлон тепаликларидан олиб чиқса, Сурия Исроилнинг хавфсизлигини таъминлай оладими? Исроил музокараларда айни муаммони расмий Дамашқдан кўриб чиқилишини талаб қилмоқда.

Агар ҳар икки томон мазкур масала хусусида бир тўхтамга келиша олмас экан, у ҳолда минтақага халқаро тинчликни сақлаш кучларини киритиш эҳтимолдан ҳоли эмас. Ҳозирча музокаралар боши берк кўчага кириб қолган экан, Сурия оммавий-ахборот воситаларини писсимистик кайфият чулғаб олмоқда. Сурия матбуотининг ёзишича, Исроилнинг марҳум Бош вазири, Нобель тинчлик мукофотининг соврindори Исҳоқ Рабин Жўлон тепаликларини Сурияга қайтариб берилишига ваъда берган. Бироқ, Рабин 1995 йилда яҳудий террорчиси томонидан отиб ўлдирилади. Ўша пайтда сайловларда ғалаба қозониб, ҳукумат тепасига келган Беньямин Нетаньяху Сурия билан тинчлик музокараларини тўхтатиб қўяди.

Мана орадан 4 йил вақт ўтди. Ўтган йилнинг 17 майида ўтказилган парламент сайловларидан сўнг Бош вазирлик лавозимига ўтирган Ёҳуд Барак барча уч йўналишда тинчлик музокараларини бошлашини эълон қилди. Биринчи йўналиш Исроил – Фаластин, иккинчиси Исроил – Сурия, ва ниҳоят, учинчиси, Исроил – Ливан йўналишларидир. Аҳоли ўртасида ўтказилаётган сўровларга кўра, исроилликларнинг аксарияти Жўлон тепаликлари Сурияга қайтариб берилишини хоҳламайди. Ҳаттоки, Ёҳуд Барак коалициясига кирган вазирлар маҳкамасининг кўпгина аъзолари ҳам Жўлон тепаликлари қайтарилишига умуман қарши.

Кузатувчиларнинг фикрича, Исроил билан Сурия ўртасидаги музокаралар муваффақиятли давом этса, бу ҳол Ливан йўналишида музокаралар бошланишига ва Исроилнинг шимолий қўшнилари билан муносабатлари яхшиланишига туртки бўлиши мумкин. Афсуски, ҳозирча Яқин Шарқ тинчлик музокаралари боши берк кўчада.

Куни кеча Фаластин ва Исроил ўртасидаги тинчлик музокараларининг Иордан дарёсининг ғарбий қисмидан Исроил қўшинларини олиб чиқишга бағишланган учинчи босқич мулоқотлари боши берк кўчага кириб қолган. Исроил ва Сурия тинчлик музокараларининг иккинчи босқичи бошланган пайтда Исроил ғарбий қирғоқнинг 5 фоизидан ўз қўшинларини олиб чиққан ва бугунга келиб, фаластинликлар қирғоқнинг 40 фоиз ҳудудини ўз назорати остига олганлар. Кеча Исроил Бош вазири Ёҳуд Барак кутилмаганда, фаластин раҳбари Ёсир Арофат билан юзма-юз учрашган. Тахминларга кўра, фаластинликлар Исроил – Сурия музокараларидаги муаммолар Исроил ва Фаластин тинчлик жараёнига дахл қилишидан хавотирдадир. Эслатиб ўтамиз, Исроил ва Фаластин тинчлик жараёнларининг ривож топишига 1993 йил Ослода имзоланган битимлар сабаб бўлган эди.

Шуни қайд қилиш керакки, Ослода эришилган аҳдномалар орқали Яқин Шарқда бир мунча ижобий вазият юзага келган. Исроилни давлат сифатида ер юзидан супуриб ташлашни ўз партиявий уставига киритган Фаластин Озодлик Ташкилоти Исроилни давлат сифатида тан олди. Фаластин ҳудудида биринчи маротаба президентлик ва парламент сайловлари бўлиб ўтди. Исроил ва кўпгина араб мамлакатлари ўртасида дипломатик муносабатлар ўрнатилди. Хусусан, 99 йил охирига келиб, Мавритания Араб-Исроил урушидан кейин биринчи бор Исроил билан дипломатик муносабатлар ўрнатганини эълон қилди. Икки томон ўртасидаги, яъни Фаластин ва Исроил ўртасидаги якуний тинчлик битимлари шу йилнинг сентябрига қадар имзоланиши керак. Мана шу борадаги муаммолардан бири Қуддус мақоми мавзусидир. Ярим асрдан ошдики, Қуддус мақоми борасидаги тортишувлар давом этаётир. Афсуски, БМТ Бош Ассамблеяси 1947 йил 29 ноябрда Фаластин ерларини учга тақсимлаш ҳақида резолюция чиқарган бўлишига қарамай, Исроил вакиллари ҳамон Қуддусни Исроилнинг абадий пойтахти деган даъволаридан воз кечишмаяпти. Қарорга кўра, Қуддус ҳар икки давлатдан мустақил ҳолда бетараф қурол-яроғсиз халқаро бошқарув остида бўлиб, БМТ маъмурий ҳокимни, хизматчиларни ва полициячиларни Фаластин ва Исроил халқидан бўлмаган бошқа миллат вакилларидан тайинлаши керак эди. Қуддус мақоми масаласи ҳал қилинмас экан, Яқин Шарқда умумий тинчлик ўрнатиш борасида гапирмаса ҳам бўлади. Икки томон ҳозирча бу масалада олға силжишларга тайёр эмас.

Яқин Шарқдаги яна бир йўналиш Исроил – Ливан тинчлик жараёнларидир. Ҳозирча Исроил ва Ливан ўртасидаги музокаралар ўлик нуқтада. 1978 йилнинг мартида Исроилнинг Ливанга қарши юриши туфайли мамлакатнинг жанубий минтақаларини босиб олиб, бу ерда "хавфсизлик зонаси" деган ҳудуд яратади. Ливан ҳудудининг тўртдан бир қисмига яқини Исроил қўшинлари назорати остига олинади. Исроил 1985 йилнинг бошларида ўз қўшинларини Ливан ҳудудидан қисман олиб кета бошлади. Ҳозирги вақтда у Ливаннинг салкам ўн километр кенгликдаги жанубий ҳудудини назорат қилиб турибди. Бу икки мамлакат ўртасидаги тинчлик музокаралари қачон бошланади, бу ҳозирча номаълум. Авваламбор, бу йўналишда музокара бошлаш учун Исроил – Сурия, Исроил – Фаластин ўртасидаги тинчлик музокаралари ижобий якун топиши лозим. Хуллас, Яқин Шарқ минтақасида асримизнинг сўнгги кунигача умумий тинчлик ўрнатиб бўлмаса керак.

Абдуғаффор ҚИРҒИЗБОЕВ,
Абдували СОЙИБНАЗАРОВ,
сиёсий шарҳловчилар.

ТАБИАТ ВА ИНСОН

№ 1 (96) Тошкент шаҳар табиатни муҳофаза қилиш қўмитасининг иловаси

Маълумки, табиий заҳиралардан режали, оқилона фойдаланиш атроф-муҳитни муҳофаза қилишнинг таркибий қисми бўлиб, унга амал қилиш ҳамманинг кундалик ишидир. Пойтахтимиз Тошкентда 2,5 миллион аҳоли истиқомат қилади. Улар ҳудудларда ташкил топган 474 та ўз-ўзини бошқарув органлари бўлган маҳаллаларга бирлашган. Бундан ташқари пойтахтда 13 мингга яқин катта-кичик муассасалар, 326 та мактаб, 600 та мактабгача бўлган тарбия муассасалари, юзлаб ўрта махсус ва касб-ҳунар ҳамда олий ўқув юртлари, илмий текшириш институтлари фаолият кўрсатиб келмоқда.

Покизалик

СУВ – БЕБАҲО БОЙЛИК

Мамлакатимизда табиатни муҳофаза қилиш билан бир қаторда унинг заҳираларидан фойдаланиш ва муҳофаза қилиш иши ҳам ҳукуматимиз томонидан қонун билан ҳимояланиб борилмоқда. Жумладан, 1993 йилнинг 6 майида эълон қилинган «Ўзбекистон Республикасида сув ва сувдан фойдаланиш тўғрисида»ги Фармоннинг қабул қилиниши юқоридаги фикримизнинг ёрқин далилидир. Шунингдек, ҳукуматимиз республика фуқароларининг яшаши учун соғлом шарт-шароит вужудга келтириш ва табиатдан фойдаланиш самарадорлигини оширишни ўз сиёсатининг устувор йўналишлари деб қараб, атроф-муҳитни муҳофаза қилиш бўйича миллий ҳаракатлар дастурини ишлаб чиқишни қўллаб-қувватламоқда.

Миллий ҳаракатлар режасидаги экологик муаммолар орасида энг муҳими аҳолининг ичимлик суви билан етарли таъминланмаганлиги, чучук сувнинг етишмаслиги, ер ости ва ер усти сувларининг ифлосланиши хусусидаги масалалардир.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг ўтган йилнинг 20 октябридаги 409-сонли қарорига асосан 1999-2005 йилларда Тошкент шаҳар атроф-муҳитни муҳофаза қилиш ишлари дастури ва уни бажариш юзасидан ишлаб чиқарилган чора-тадбирлар режаси тўғрисидаги ва шаҳар ҳокимиятининг ўтган йилнинг 30 ноябридаги 722-сонли қарори ҳам ҳукуматимизнинг табиатдан, яъни сувдан фойдаланиш ва уни муҳофаза қилишга қаратилган чора-тадбирларидан биридир.

Ҳозирги кунда шаҳарда 237 километр узунликда 100 дан ошиқ канал ва ариқлар мавжуд бўлиб, уларда сувдан фойдаланиш ва унинг муҳофазаси мутлақо талабларга жавоб бермайди. Шуни ҳисобга олиб ва мавжуд имкониятлардан келиб чиқиб, Тошкент шаҳар ҳокимининг 239-сонли қарори билан «Салор» каналини таъмирлаш ишлари бошлаб юборилди.

Шаҳримизда сув манбаларини муҳофаза қилишга алоҳида эътибор қаратилмоқда. Хусусан, ўтган йилда шу ҳақда 101 та тадбир режалаштирилиб, 101,8 миллион сўмлик иш бажарилиши кўзда тутилган эди. Лекин йил давомида 91,1 миллион сўмлик иш бажарилиб, 64 та тадбир амалга оширилди. Шаҳардаги «Ўзэлектроаппарат», «Садаф», «Мебель» ҳиссадорлик жамиятларида сув манбаларини муҳофаза қилишга етарли даражада эътибор берилмаётганлиги кишини ташвишлантиради. Бундай келишмовчиликка йўл қўяётган корхоналарни яна ва яна санаб ўтиш мумкин. Лекин бу билан иш битмайди. Энг муҳими, ўша корхоналар онгли равишда тоза ичимлик сувларини иқтисод қилиш ва улардан тежаб-тергаб фойдаланишни ўзларининг кундалик ҳаётларига ҳамоҳанг қилиб олишлари керак.

Шаҳарда ўтган йил давомида 653700 минг куб метр тоза ичимлик сувидан фойдаланиш режалаштирилган эди. Лекин амалда эса 693700 минг куб метр сув сарфланди. Юқоридаги ҳар иккала рақамдан қанча сув ортиқча исроф қилинганлигини чиқариб олиш унчалик қийин бўлмаса керак.

Сувдан оқилона фойдаланиш айниқса ҳозирги кунда табиат муҳофазаси билан шуғулланаётган ҳар бир кишининг энг муҳим бурчи бўлмоғи лозим. Бунинг учун эса бебаҳо бойлигимиз ҳисобланган сув манбаларини авайлаб-асраш, улардан оқилона фойдаланиш, ифлосланишига йўл қўймаслик юзасидан аҳоли ўртасида кенг тушунтириш ишларини олиб бориш, шунингдек, ахборот воситалари орқали тарғибот-ташвиқот ишларини кенг ёйиш мақсадга мувофиқдир.

Эрмўмин ЧЎПОНОВ,
Тошкент шаҳар табиатни муҳофаза қилиш қўмитасининг илмий-техникавий тараққиёт ва экологик тарғибот бўлими бошлиғи.

Қиш уйқусидаги қорга бурканган тоғлар.

Туманларда

ҲАМКОРЛИК САМАРАСИ

Дунёни билиш ва уни муҳофаза қилиш ҳар бир инсоннинг муносиб бурчидир. Шундай экан, биз Ҳамза туманида истиқомат қилувчилар атроф-муҳитни ҳимоя қилиш ва қолаверса, она юртимизни эъзозлаш, гўзал табиатимизни ўз бурчимиз деб биламиз.

Туманимизда ҳозирги кунда 250 мингдан ортиқ турли миллатга мансуб аҳоли истиқомат қилмоқда. Уларнинг асосий қисмини эса ўзбеклар ташкил этади. Ҳудудимиз Тошкент шаҳрининг энг кўзга кўринган гўзал ва йирик саноат-маданият марказларидан бири ҳисобланади.

Туманда 40 дан ортиқ саноат корхоналари мавжуд бўлиб, уларнинг деярли барчаси фаолият кўрсатмоқда. 10 дан ортиқ бозор, 20 дан ортиқ савдо расталари, 25 дан ортиқ тиббиёт, 10 дан ортиқ маданият марказлари ишлаб турибди. Бундан ташқари 32 та мактаб, 69 та боғча ва 15 дан ортиқ лицейлар, 48 та ўз-ўзини бошқариш органлари ҳамда 8 та элчихоналар мавжуд.

Туманда ободонлаштириш, экологик ва санитар ҳолати кундан кунга яхшиланиб бормоқда. Бу ишга ҳокимият идораси ва туман ободонлаштириш бошқармаси бош бўлмоқда. Туман олдинги йилларга нисбатан атроф-муҳитни муҳофаза қилиш борасида анча илгарилаб кетди. Сабаби бизда ободонлаштириш ишлари асосан график асосида олиб борилади. Техника кучидан кўпроқ фойдаланилади. Бугунги кунда бошқармамизда кунига 18 дан ортиқ машина, 2 та ахлат машина, 2 та сув сепиш машинаси, 3 та юк ортиш трактори тинмасдан меҳнат қилмоқда. Туман ҳудудида жойлашган автотранспорт корхоналари туман кўчаларини тозалаш ва уни санитар ҳолатини янада яхшилашда ўз ҳиссаларини қўшиб, кунига ободонлаштириш ишлари учун 1,2 тадан транспорт ажратмоқдалар.

Туманимизда 22 та марказий кўча мавжуд бўлиб, уларнинг ҳар биридан кесиб ўтган ирригация тармоқлари, йўл ва йўлаклар мунтазам тозаланиб турилади. Туманнинг умумий кўкаламзорлаштириш майдони 160,3 гектарни ташкил этади. Шундан майсазорлар 5,87 гектарни, гулзорлар 1,48 гектарни, дарахтларнинг умумий сони 97218 тани ташкил этади.

Бундан ташқари туманимизда қўшимча 961000 квадрат метр йўл ва йўлаклар ободонлаштириш бошқармаси балансига қўшиб берилди. Бошқармамизда 370 дан ортиқ ишчи хизмат қилса, шуларнинг деярли барчаси асосан ободонлаштириш ишлари билан шуғулланади.

Ҳозирги кунда туманимизда тозалик ишлари жуда яхши йўлга қўйилган. Тошкент шаҳар ва Ҳамза тумани ҳокимиятининг қарорига асосан 55 та ахлат йиғиш махсус нуқталари ташкил этилиб, шуларнинг 33 таси замонавий усулда ишлаб турибди. Бунга туманимизнинг барча илғор ташкилотлари бош бўлмоқда.

Туман кўчаларида ёнғин чиқмаслиги учун ва унинг олдини олиш учун барча чора-тадбирлар белгиланиб, йўл ва йўлаклар атрофларидаги ўтлар ўз вақтида тозаланмоқда. Кузги ва қишки тайёргарлик ишлари аввал баҳордан бошланиб бугунги кунда 250 дона белкурак, 22 та туз солиш контейнерлари ҳозирлаб қўйилди. Бундан ташқари тўкилган барг ва хазонларни йиғиштириш учун махсус 2 та чуқур қазилиб тайёрланди.

Н. ОХУНЖОНОВ,
Ҳамза тумани ободонлаштириш бошқармаси бошлиғи.

Текширувлар

ВАЗИФАЛАР ЮКЛАТИЛДИ

Ихтисослаштирилган хўжалик ҳисобидаги автобаза Акмал Икромов туманининг Ҳамроқул Турсунқулов кўчасида жойлашган. Унинг асосий иш фаолияти Тошкент шаҳридаги ариқ ва зовурларни тозалаш, кўкаламзорлаштириш, дарахтларни кесиш ва суғориш, қувурларни ёмғир-қор сувларидан тозалащдан иборатдир.

Ҳудудий майдони 1,5 гектарни ташкил этадиган ушбу корхонада 144 тадан ортиқ автотранспорт мавжуд. Улар ёрдамида ободонлаштириш, кўкаламзорлаштириш ишлари олиб борилади. Корхонада табиат муҳофазаси йўлида амалга оширилган бир қатор ижобий ишларни кўриш мумкин. Хусусан, автомобилларни ювишдан чиққан оқава сувлар икки хонали тиндиргич ёрдамида тозаланиб, кейин шаҳар канализация тармоғига ташланади. Аммо канализация тармоғи корхона ҳудудини тўла қамраб олмагани учун оқава сувларни ўзбошимчалик билан турли томонларга оқизиш ҳоллари ҳам рўй бериб туради. Автомобилга ёнилғи қуйиш шохобчасида ёмғир-қор сувларини йиғиш учун махсус бетонлаштирилган шохобча бўлиб, йиғилиб қолган оқава сувларни оқизишда ундан фойдаланилади. Автомобиллардан чиқадиган заҳарли моддаларни текшириш учун махсус газ катализатори қурилмаси ишлаб турибди. Текширувлар учун эса алоҳида журнал юритилган. Унда кундалик қилинаётган ишлар рўйхатга олиб борилади.

Лекин корхонада табиат муҳофазаси борасида бир қатор камчиликлар ҳам мавжудки, улардан кўз юмиб бўлмайди. Масалан, атмосфера ҳавосига зарарли моддаларни чиқариш инвентаризацияси 1992 йилда тузилган бўлиб, унинг муддати аллақачон ўтиб кетган бўлсада, ҳамон ундан фойдаланиб келинмоқда. Шаҳар ҳокимининг 208-сонли қарори бўйича коммунал-экологик меъёрий ҳужжатлари тузилмаган. Ҳудуднинг баъзи жойларига мойлар тўкиб ташланган. Улар атмосфера ҳавосини зарарлантиришга хизмат қилмоқда. Корхонадан Бўзсув каналига оқизилаётган оқава сувлар учун махсус рухсатнома олинмаган. Текширувчилар томонидан рўйхатга олинган юқоридаги нуқсонлар учун корхона бош муҳандиси ва устахона бўлими бошлиғи маъмурий жазога тортилдилар. Хусусан, бош муҳандис Э. Акбаровга 5250 сўм жарима солинди. Устахона бошлиғи А. В. Шерга эса 3500 сўм жарима тўлашга тўғри келди.

Юқоридаги камчиликлардан тўғри хулоса чиқариш ва текширувчилар томонидан белгиланган чора-тадбирларни ўз вақтида амалга ошириш хусусида корхона маъмурияти зиммасига аниқ вазифалар юклатилди.

Орзикул ТЎРАБОЕВ,

Экология кундалиги

ҚОИДАБУЗАРЛАР

Қўмита назоратчилари атмосфера ҳавосини муҳофаза қилиш, сув манбаининг озодалиги бўйича бир қатор текширувлар ўтказдилар. Кузатув давомида бир қанча қоидабузарликларга дуч келинди.

• Шаҳар ҳудудидаги дарахтларни ўзбошимчалик билан кесиб ташлаганлиги учун «Ватанпарвар» нашриёти бошлиғи А. Г. Бомко 5250 сўм жарима тўлади.

• «Ёшлик» ҳиссадорлик жамиятининг техник муҳандиси М. Ашхўжаев Ўзбекистон Республикасининг қонунида белгиланган маъмурий жавобгарлик ҳақидаги кодексининг 85-моддасига хилоф равишда иш тутганлиги учун 5250 сўм жаримага тортилди.

• «704 КПМ» корхонасининг бош механиги Д. Шамаевнинг эътиборсизлиги ўзи учун қимматга тушди. У ёғ-мой маҳсулотларини белгиланмаган жойларга тўкилишига йўл қўйганлиги учун 5250 сўм жаримага тортилди.

• «Шаҳарйўлқурилиштаъмир»га қарашли асфальт-бетон цехининг устаси М. Жўраев ҳам атроф-муҳит муҳофазасига етарли эътибор бермаган. Шу туфайли у ўз ҳамёнидан 1750 сўм жарима тўлашга мажбур бўлди.

• Атмосферага зарарли чиқиндиларни чиқариш учун меъёрлаштириш ҳужжатларини ўз вақтида тузмаган 2-темир-бетон буюмлари заводининг бошлиғи Т. Муҳаммадбоевга ҳам 5250 сўм жарима солинди.

• Сув ресурслари ҳақидаги қонунларни бузганлиги учун «Шаҳарйўлқурилишремонт» корхонасининг цех бошлиғи Ф. Ахролов 1750 сўм жарима тўлашга мажбур бўлди.

• Ёғ-мой маҳсулотларининг меъёрий ҳажми белгиланган меъёрдан 15,1 баробар юқорилиги учун 2505 автожамланманинг бош муҳандиси С. Қутбуллаев 1750 сўм жаримага тортилди.

Барно ЭРГАШЕВА,
Тошкент шаҳар табиатни муҳофаза қилиш қўмитаси мутахассиси.

Мақолаларни Мақсуд ҚОБИЛОВ тайёрлади

Мақоллар

ВАТАН ҲАҚИДА

• Булбул чаманни севар — одам Ватанни.
• Ватанинг тинч — сен тинч.
• Ватангадо бўлгунча, кафангадо бўл.
• Қуш бутоққа сиғинар — одам Ватанга.
• Она юртинг — олтин бешигинг.
• Юрти бойнинг — ўзи бой.
• Ёридан айрилган етти йил йиғлар
Элидан айрилган ўлгунча йиғлар.
• Бегона тупроқ — девона тупроқ.

Қидирбой ТЎЛАБОЕВ тўплаган.

Назм

ФИДОЙИ МУҲАББАТ...

(ЛИРИКА)

Фидойи муҳаббат экандир абас
Фидойи муҳаббат овоз бер-дедим.
Муҳаббат маъбудин топдим деганда,
Анчар дарахтининг мевасин едим.

Бири ганж хуштори, бирови эса,
Товус патларидек жилога хуштор.
Бири гижинглаган «Мерседес»-деса,
Бири рақс тушгувлик шон-шуҳратга зор.

Шуҳрат ҳам анқонинг уруғи эмас
Оллоҳ-ку «бўл» деса, навбат ҳам келгай.
Замон-ку ушбу кун эмас, ҳеч нокас.
Лек, гадо, гадога панд бериб тургай.

Тафаккур қанотин юлиб турсалар,
Шоирим, не дердинг, куйлашдан ўзга.
Адолар гадога лабин бурсалар,
Фидойи муҳаббат бош урмас «туз»га.

Имоним комилким, солиҳ муҳаббат,
Юртим бўстонида бўлмагай куюк.
Амир Темур — деган, «Гар эл серҳиммат»,
Бегадо мамлакат, бўлгайдир буюк».

Фидойи муҳаббат экандир абас,
Фидойи муҳаббат овоз бер, дедим.
Муҳаббат маъбудин топдим деганда,
Анчар дарахтининг мевасин едим.

ҚИШ

(Манзара)

Ҳар қандай уйқу ҳам ўлим ҳар қачон.
Абдулла ОРИПОВ

Шудгорлар жунжикиб, мудраб толдилар,
Саъвалар чуғурлаб, чуввос солдилар.
Юпун дарахтзорлар ухлаб қолдилар,
Дуварак ғамларим, сиз ҳам ухлангиз.

Олис коинотда хомушдир зиё,
Жимжит лаҳзалардир боғчада, гўё,
Булутлик тунларда, мудрайди дунё,
Дуварак ғамларим, сиз ҳам ухлангиз.

Ўнг қўшним, от сўйиб, норин қорадир,
Зўр қўшним, тандирга, тўнка ёрадир.
Камина, бир коса унга борадир,
Дуварак ғамларим, сиз ҳам ухлангиз.

Изғирин оташни Ямлаган чоғда,
Олам қиш завқини, ғамлаган чоғда.
Донишлар фикратни жамлаган чоғда,
Дуварак ғамларим, сиз ҳам ухлангиз.

Мен ҳам деёлмасман, ухлаёлмасман,
Қушдек мизғиб олсам, хориб толмасман.
Тушкин хаёлларга асло бормасман,
Дуварак ғамларим, сиз ҳам ухлангиз.

Турсун МУҲАММАД.

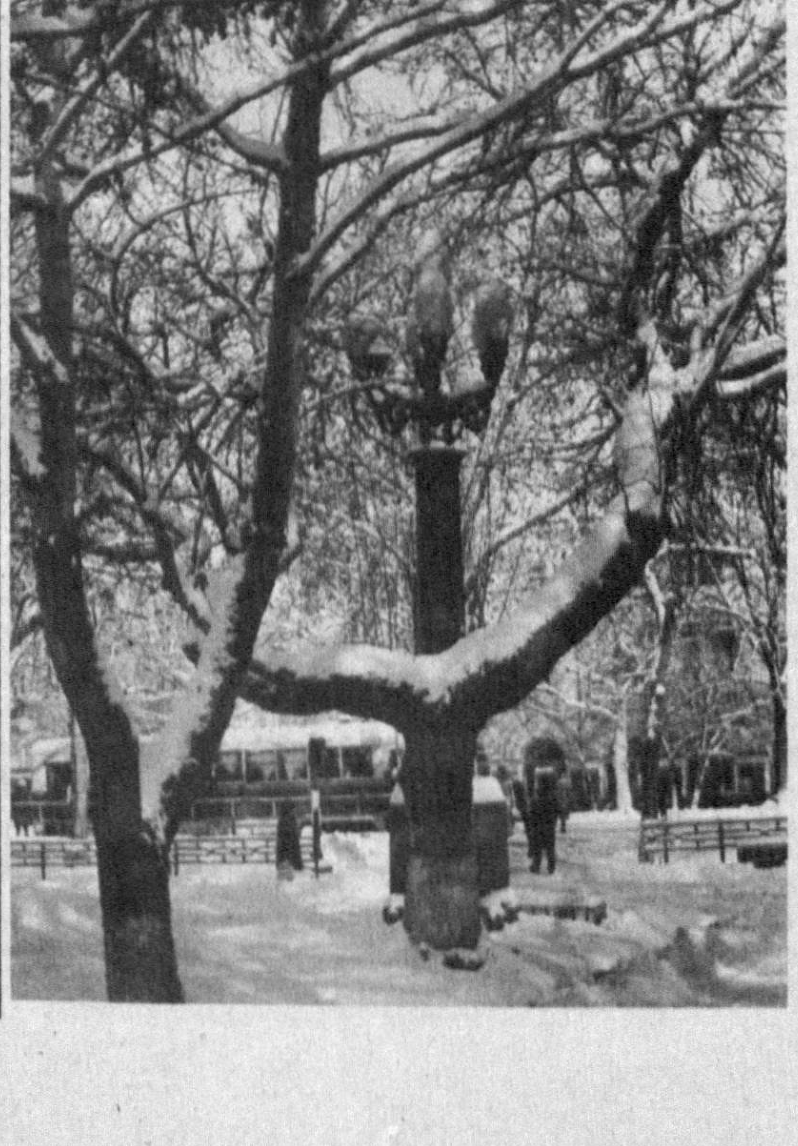

Шарқ дурдоналари

Оз-оз ўрганиб доно бўлур...

• Айтишларича, Луқмони ҳакимнинг олдига бир гуруҳ кишилар меҳмон бўлиб келишди. Ундан ҳикматга оид нарсаларни сўрашди. Шунда келганлардан бири:

— Эй ҳаким, сен фалон ерда чўпонлик қилган киши эмасмисан?! — деб сўради.

— Ҳа, ўша чўпонман, — жавоб берди Луқмон, — ҳозир кўриб турибсанки ҳакимман!

— Бу даражага қандай эришдинг? — сўради яна у.

Луқмон ҳаким унга:

— Рост сўзлашдан, омонатга хиёнат қилмасликдан, ёлғон сўзламасликдан, беҳуда сўзларни гапирмасликдан, мусибат ва балоларга мардона чидашдан, ўзимни барчадан кам санашдан! — деб жавоб берди.

— Эй, азиз, киши учун китобдан азизроқ ва ёқимлироқ суҳбатдош йўқдир. Китоб фасоҳат, балоғатда, латофатда тенги йўқ, мунофиқлардан ҳоли ҳамроҳдир. Ёлғизликда ва ғамли айёмларда мунис улфатдир. Унда на нифоқ бор-у на гина. У шундай ҳамдамки, сўзларида ёлғон ва хато бўлмайди. Суҳбатидан эса кишига малоллик етмайди. У ўз дўстининг дилини оғритмайди ва юрагини сиқмайди. У шундай рафиқдирки, киши орқасидан ғийбат қилмайди. Суҳбатидан анга шундай файзли фойдалар етадики, бундай фойдани одамлардан топа олмайсан. Аксинча, аксари одамлар суҳбатидан кишига зарар етади. Китобдек дўст ичида барча илму ҳилм мужассамдирки, у кишиларни ўтмишдан ва келажакдан огоҳ қилади. Шунинг учун ҳам: Китоб «ақл қалъасидир» деганлар. Китоб олимлар фикрининг паноҳгоҳи, доно кишилар бўстонининг чамани, оддий кишиларнинг томошагоҳидир. У кимсасиз кишиларга дид очувчи боғ, кўнгли шикастларга раҳнамодир. У барча ерда барча билан ошно, дардли кишилар дилига даводир.

• Баён қилишларича, қадим замонда бир бадавлат кишининг жуда ақлли ва зийрак ўғли бор эди. У ўғлини доно олим олдига олиб борди ва илму ҳикмат ўргатишини сўради. Олим болага парвона бўлиб, қўлидан келганича илм ўргатди. Бола имкони борича ҳаракат қилиб, олим айтган гапларини дил хазинасига жойлай бошлади. Натижада кўп ўтмай доно кишига айланди.

Кунларнинг бирида устод унга:

— Эй ўғлим, дунёда омон бўлай десанг, сергап бўлма, зарурат бўлса гапир, бўлмаса жимликни ихтиёр қил. Кишининг бошига келадиган ҳар бир бало тилдан келади! Беҳуда гапиришдан, лақмачиликдан, ғийбат ва бўҳтон сўзларни айтишдан кишининг обрўйи пастлайди! Энг ёқимли хислат чиройли санъат феълни сақлай билишдир, деди.

Шаҳзода устодга:

— Эй устод, сиз нимаики деган бўлсангиз, барига тушундим! Энди бундан буён қандай йўл тутишни яхши биламан! — деб жавоб берди.

Шу кундан бошлаб, у жуда камгап бўлиб қолди. Дўстлари ичида фақат фойдали сўз бўлсагина гапирар, бўлмаса жим ўтирарди. Бу ҳолдан унинг отасини огоҳ қилдилар. Отаси у ёқ-бу ёқдан қанча гапирмасин ўғлидан ҳеч жавоб эшитмади. Уни касал деб гумон қилиб, табибларни чақиртириб келди. Аммо табиблар унинг соғ эканини айтдилар. Ота ўғлини сиқилиб қолибди деб гумон қилиб, овга олиб чиқмоқчи бўлди. Бола овда ҳам ҳеч нарса демади.

Аксига олиб ов қилиш учун ҳеч бир нарса топилмади. Овни қанчалик қидирмасинлар барибир ҳеч нарсага дуч келишмади. Ногоҳ дарахт орасидан тўтининг сайраган овози келди. Овчилар дарҳол бургутни парвозга келтирдилар. Бургут бирпасда тўтини ўлжа қилиб олди. Тўтини қафасга солиб, боланинг олдига олиб келдилар. Бола уни кўриб отасига деди:

— Эй ота, тўти ўз тилидан илинди, агар у ўз маконида жимгина турганда эди, тилини сақлаганда эди, бошига кулфат тушмаган бўларди. Шунинг учун кишининг бошига нима келса, тилидан келади дейишган.

БАЙТ:

Тўти сақлаганда эди тилини,
Қафас хижил қилмас эди дилини!

Ота ўғлидан бундай ҳикматли сўзни эшитиб, гап нимада эканини англади ва хушҳол бўлди.

НАЗМ:

Ота-она қаттиқ бўлади хурсанд,
Фарзанд бўлса гар муносиб фарзанд

Муҳаммад ЖАБАЛРУДИЙ.

• Донолар дўстсиз яшамоқ мумкин эмас, деганлар. Аммо, ҳар кишини дўст тутиб бўлмайди. Қуйидаги уч тоифанинг бари билан дўст тутинмоқ керак. Биринчи, илм арбоблари билан. Уларнинг суҳбатидан киши саодат топади. Иккинчи, яхши ахлоқ эгалари билан. Улар дўстнинг хатосини тўғрилайди, ҳеч қандай маслаҳатни аямайди. Учинчи, ғараз ва тамадан ҳоли бўлган кишилар билан. Дўстликни садоқат ва ихлос асосига қурмоқ керак. Уч гуруҳ билан дўст тутинмоқдан ҳазар қилмоқ керак. Биринчи, фисқу фужур аҳли билан. Улар ғийбат билан машғул бўладилар, на бировнинг роҳатини ва на ўзларининг ҳаловатини кўзлайдилар. Иккинчи, ёлғончи ва хиёнаткорлар билан. Уларнинг суҳбати одам учун зиёндир. Улар бошқалар билан сенинг ҳақингда ёлғон сўзларни айтадилар. Сенга эса, ёлғондан бошқаларнинг фитна қўзғатувчи гапларини топиб келиб айтадилар. Учинчи, аблаҳ ва беақл кишилар билан. На фойда юзасидан ва на зарар юзасидан улар билан дўстлашиб бўлмайди. Уларга ишониб ҳам бўлмайди.

МИСРА:

Нодон дўстдан доно душман афзалдир.

• Дунёда тўрт нарса энг оғирроқдир. Биринчи, қариган чоғида кўрлик ва хорлик. Иккинчи, ғурбатда беморлик. Учинчи, камбағалликда қарздорлик. Тўртинчи, мусофирликда дўстлардан ажраб қолиш.

Муҳаммад ҲУСАЙН.
Форсийдан Маҳмуд Ҳасаний таржимаси.

Мутахассис мулоҳазалари

КАСАЛЛИК УЛҒАЙМАСИН ДЕСАНГИЗ

Авваламбор, хасталикни даволашдан кўра унинг олдини олган маъкул. Бунинг учун айни ҳозирда, яъни кунларнинг бир совиб, бир илиб турган дамларда юпун, енгил-елпи кийиниш ярамайди.

Жумладан оёқларнинг бироз совуши ўз навбатида нафас йўлларидаги шиллиқ пардаларнинг таъсирланишига, ҳароратнинг пасайишига олиб келади. Бунинг натижасида чиниқмаган кишининг тумовга мойиллиги ортади, унда йўталиш ва хириллаш каби ҳоллатлар пайдо бўлади. Шу туфайли ҳам йилнинг салқин фаслларида оёқларни иссиқ тутиш шамоллаш билан боғлиқ бўлган кўнгилсиз асоратлардан муҳофаза этувчи оддий амаллардан ҳисобланади.

Айни грипп хуружи тутадиган паллаларда мабодо киши ўзини лоҳас ҳис этиб, кайфияти бузиладиган бўлса, этлар увиша бошлаб, бўғимлар зирқираса ёҳуд қовоқ жилтлари қирилиб оғриса, мушакларда оғриқ турса, тана ҳарорати меъёрдан маълум даражада кўтариладиган бўлса — бу грипп хуружидан дарак берувчи омиллардан бўлиши мумкин. Бундай пайтларда бемор зудлик билан шифокорга юзланиши ёҳуд у уйида тиббий ёрдамга мурожаат этиши даркор.

Одатда ҳозирда маълум бўлган грипп турлари билан оғришда касаллик кескин тус олади, бемор қалтираб, иситма чиқаради, кўз ўнги тиниб, боши айланади, бош лорсиллаб ёки гунг бўлиб оғрийди, силласи қуриб, кўнгли озади, баъзида қайт қилиш ҳоллари ҳам кузатилади. Юзи лаъл қизаради, кўзи лўқиллайди. Касаллик бурун битиши, томоқ қичиши, ютқунда оғриқ туриши билан ҳам кечиши мумкин.

Шуни қайд этиб ўтиш лозимки, шамоллаш билан боғлиқ бўлган юқори нафас йўллари касалликларида, шунингдек грипп хасталигида суюқликка нисбатан бўлган талаб ошиши табиий. Шу боисдан ҳам беморларга дармон бағишловчи суюқлик ва шарбатларнинг бериб турилиши айни муддао ҳисобланади. Наъматак мевалари ўз таркибида салмоқли миқдорда С белгили дармондорини сақлаши билан ажралиб туради. Айни шамоллаш билан боғлиқ бўлган хасталикларда ўлкамизда етиштирилувчи ноз-неъматларнинг қоқилари (ўрик, олма, шафтоли, олча, тоғолча, олхўри ва бошқа) шунингдек наъматак мевалари асосида чули (компот) тайёрланиб,

ГРИППДАН ЖУДА ҲАМ ЭҲТИЁТ БЎЛИНГ!

уларнинг шарбатлари ичиб туриладиган бўлса, у фақат беморнинг организмига дармон бағишлабгина қолмай, балки хасталик асоратларидан маълум даражада муҳофаза этади. Бемор аъзоларидан даҳмаза (метаболик) унсурларнинг чиқиб кетишига воситачилик ҳам қилади.

Тумов ёки грипп бўлган беморларга енгил сингийдиган, табиатли қилиб тайёрланган таомларни бериш мақсадга мувофиқ ҳисобланади. Таомлар турфа ошкўклар (швит, кашнич, барра пиёз, крафш (петрушка), каръафс-селдир, дафна-лавр барги (кабилар билан) воситасида кўрк берилиши лозим. Шунингдек, мутлоқ ҳолда бундай беморларнинг таомларига ўткир қалампир, қора мурч, сирка каби омиллар қўшилмаслиги керак.

Тумов, шунингдек грипп хасталигини фақат шифокорнинг бевосита назорати ва тавсиялари бўйича даволаш даркор. Чунки тумов замирида бир қатор нохуш касалликлар бўлмиш ангина — муртак безларининг яллиғланиши, ларингит — ҳиқилдоқ шиллиқ пардасининг яллиғланиши, бронхит — бронхларнинг яллиғланиши, фарингит — ҳалқум касаллиги, шунингдек аллергик ринит кабилар муштараклиги ҳам бўлиши мумкин.

Биз кўпинча шамоллаш билан боғлиқ касалликларга анчагина бепарво бўлиб, баъзан уларни «оёқ устида» ўтказамиз. Умуман барча шамоллаш билан боғлиқ бўлган касалликларни поёнига етказиб даволаш лозим. Акс ҳолда ёмон асоратли касалликлар исканжасига тушиб қолиш ҳам мумкин. Айниқса, грипп хасталиги тадбиркорлик билан даволанилмаса, аъзоларимизда нуқсонлар пайдо бўлиши ҳам мумкин.

Шуни қайд этиб ўтиш керакки, кейинги вақтларда бир қатор кишилар ўзбилгича даволаш билан шуғулланадилар. Касалликнинг моҳиятини ва унинг келиб чиқиш негизларини билмай туриб кўр-кўрона ўз ҳолича ёки бошқаларнинг тавсиясига биноан хасталик даволанадиган бўлса, баъзида жуда оғир асоратли дардларга учраб қолиш воқеликдан холи бўлмайди. Жумладан, ҳозирда мингларча турли туман кимё-терапевтик дори-дармонлар, антибиотиклар, сульфаниьамид препаратлари, алкалоид асосли дорилар ва бошқа ўта таъсирчан доривор омиллар туркумлари мавжуд. Агар кимётерапевтик дорилар ўз ўрнида, шифокор назорати остида фойдаланилмас экан, бу доривор омиллар беморнинг нозик аъзоларида тош пайдо қилиши, жигарни озорлаши ва бошқа жиддий асоратларга мубтало қилиши ҳам мумкин. Шу боисдан ҳам биз аввалгидек бу галги суҳбатимизда ҳам шамоллаш билан боғлиқ бўлган хасталикларда, шу жумладан тумов ва грипп хуружида мутлоқ безарар бўлган табиат неъматлари билан даволаниш амаллари, туркона даволар хусусида қуйида тўхталиб ўтамиз.

Шарқона муолажалар

ТУРКОНА ДАВОЛАР

● Янги оқбош карамнинг шарбати шакар билан биргаликда балғам кўчирувчи ҳамда томоқ хириллашидан холи қилувчи восита сифатида фойдаланилиши мумкин. Бунинг учун шакарли карам шарбати чой қошиқ воситасида кунига бир неча бор ичиб турилади.

● Нафас йўлини равон қилиб, истироблли йўталга барҳам бериш учун карамни асал билан бўлган қайнатмасидан истеъмол қилиб туриш тавсия этилади.

● Ўтлоқ йўнғичқаси (қизил бошчалар)нинг гулларидан 1 ош қошиқ олиб 1 стакан қайноқ сувга солинади-да, яхшилаб ўраб 1 соат давомида дамлаб қўйилади. Кунига чорак стакандан 4 маҳал овқатланишдан 20 дақиқа олдин ичилади. Бундай амал шамоллаганда, йўталда, кўкйўталда, зиқнафасда (бронхиал астма) даволик қилиб, бемор аҳволини яхшилайди.

● Хўжағат мевалари ҳамда барглари асосида тайёрланадиган дамламалар шамоллаш билан боғлиқ бўлган вазиятларда жуда фойда қилади. Чунончи, 4 чой қошиқ миқдорида олинган хўжақат қоқилари устига 2 стакан қайноқ сув қуйилади-да, устини яхшилаб ўраб 3 соат давомида дамлаб қолдирилади. Дамлама илиқ ҳолида ярим стакандан кунига 4 марта ичилади. Бундай тадбир шамоллаганда, йўталганда, безгак тутганида ҳарорат пасайтирувчи омил сифатида даволик қилади. 2 ош қошиқ миқдорида майдаланган хўжағат барглари устига 2 стакан сув қуйилади. Яхшилаб ўраб, 2–3 соат дамланади. Тайёрланган дамламадан кунига 3–4 марта ярим стакандан овқатланишдан олдин ичилади.

Одатда хўжағат барглари асосида тайёрланган дамлама илиқ ҳолида истироблли йўталда, нафас йўллари касалликларида ичилади. Дамлама билан муртак безларининг (аңгина), шунингдек томоқ яллиғланишида оғиз чайилиши тавсия этилади.

● Ошхона бисотида мавжуд бўладиган картошка туганагидан ҳам тадбиркорона фойдаланиш мумкин. Жумладан картошка пўсти билан бирга қайнатилиб, суви ташлаб юборилади. Қайноқ ҳолдаги картошка нафас йўлига тўғриланиб, бош бирорта мато билан буркаб олинади. Бундай амал юқори нафас йўллари шамоллаганида, қаттиқ тумовда ижобий натижа беради.

● Уй шароитида картошкани пўсти билан яхшилаб қайнатилади-да, қошиқ орқаси билан яхши эзилади ва 1 ош қошиқ миқдорида ўсимлик мойи, 2–3 томчи йод қўшиб аралаштирилади. Шу усулда тайёрланган аралашма бирорта матога қўйилиб, кўкракдан томоққа қадар босилади. Устидан бозиллатма (компресс) сифатида ўралади. Бундай тадбир одатда кечқурун қилинади. Кўкракка босилган аралашма совуганидан сўнг олинади. Мазкур муолажа бронхит, юқори нафас йўлларининг шамоллашида дардга малҳамлик қилади.

● Шолғомнинг илдиз меваси, шарбати ҳам истироблли йўтал билан боғлиқ бўлган хасталикларда беозор даво бўлиб хизмат қилади. Чунончи, покиза қилиб тозаланган сархил шолғомнинг шарбатидан ош қошиқда 1 қошиқдан кунига 3–4 марта ичиб турилади. Катта ёшдаги кишилар эса шолғом шарбатидан 2 ош қошиқдан кунига 5–6 марта ичишлари тавсия этилади. Шунингдек, 2 ош қошиқ майдаланган шолғом илдиз меваси 1 стакан қайноқ сув билан ўраб 1–2 соат давомида дамланади. Тайёрланган шолғом дамлама шарбатидан чорак стакандан кунига 4–5 маҳал ичилади. Бундай амал нафақат ўткир, истироблли йўталга таскин берибгина қолмасдан, балки томоқ хириллаши (бўғилиши), сурункали бронхит, зиқнафасга (бронхиал астма) даволик қилади.

● Олма асосида тайёрланадиган қайнатма ёки дамлама шамоллаш билан боғлиқ бўлган йўталга малҳамлик қилади, кўкракни юмшатади, товуш боғламларининг салқишидан хосил бўладиган хириллашдан холи этади.

● Қорағат (қора смородина) меваларидан 1 ош қошиқ олиб, 1 стакан қайноқ сувга солинади. Яхшилаб ўраб, 1–2 соат давомида дамланади. Сўнгра сузиб олиниб, шарбатидан ярим стакандан кунига 3–4 маҳал ичилади. Бундай амал киши шамоллаганида, йўталда, томоқ хириллаганида даво бўлиши билан бирга яллиғланишга қарши, терлатувчи беозор восита бўлиб хизмат қилади.

Маннон НАБИЕВ, доришунос.

Мен адажонимнинг эрка қизиман

Ўзининг қутлуғ қадамлари билан кириб келган Янги йилимизни барчамиз яхши эзгу ниятлар билан бошладик. Мамлакатимиз ҳаётидаги улкан тарихий воқеа — Президент сайлови арафасида ва ундан кейин ҳам ҳамшаҳарларимиз таҳририятимизнинг «Ишонч» телефони»га қўнғироқ қилишиб ўз дил севинчларини баён этдилар. Шу билан бирга шаҳримиз ҳаётида, одамлар орасида содир бўлаётган баъзи бир камчилик ва нуқсонлар ҳақида ўз фикр-мулоҳазаларини билдирдилар. Шу боис ҳам биз муштарийларимизнинг хоҳиш-истакларини инобатга олиб, телефон орқали бўлаётган мулоқотимизни жорий йилда ҳам давом эттиришга қарор қилдик.

«Ишонч телефон»и хизматингизда

ҲАМ СУЮНИБ, ҲАМ КУЮНИБ...

Таъкидлаб ўтганимиздек, қўнғироқ қилган баъзи ҳамшаҳарларимиз бироз ўйлантирадиган, куйинадиган воқеа-ҳодисалар ҳақида ҳам ташвишланиб гапирдилар. Ана шулардан бири Чилонзор тумани «Гулистон» маҳалласи 59-уйда истиқомат қилувчи ҳамшаҳримиз — II гуруҳ ногирони Ражаббой Мадановдир. **«Мен нафақат ўзим, балки қўни-қўшниларим номидан гапираяпман,** — дейди у. — **Биз яшаётган 59-уй кўп қаватли бўлиб 198 та хонадон яшайди. 1988 йилдан буён шу ерда яшаймиз. Лекин 4-5 йилдирки уйимизнинг ертўласи қишин-ёзин сув билан тўла бўлади, қишда эса уйларимиз яхши исимайди. Мана қор ҳам ёғди, кунлар совиди. аммо бизга хизмат кўрсатадиган 11-ижара корхонаси ходимлари пинагини ҳам бузгани йўқ. Лифт эса бир ойдан бери ишламайди, болохоналар ҳамма вақт очиқ туради. Ахир хизматлар учун пулини олгандан кейин шунга яраша ишлаш керак-ку?!»**

«Ноўрин бўлсада, «Ишонч телефони»га қўнғироқ қилишга мажбурман, — Ҳамза тумани «Ғалабанинг 40 йиллигига» мавзеси, 21-уй, 18-хонадон соҳибаси Дилором Умарова ўз сўзини шундай бошлади. — **Охирги умидим сизлардан, сизларга ишондим. 9-қаватда яшайман. Ёғингарчилик бошланса юрагимни ҳовучлаб тураман. Ёмғир ва қор кўчага эмас, менинг юрагимга ёққандай. Уйимдан тинмай чакка ўтади. Барча идишларим ҳам етмай қолади. Бу ҳақда 2-ижара корхонасига, туман мутасаддиларига бир неча бор мурожаат қилганман. Усталар келиб озгина ишлагандай бўлишади, яна ёмғир ёғса яна томоша... Шу боис ҳам куз, қиш, баҳор ойларида хонадонимда сарангжомлик йўқ, десам ҳам бўлаверади».**

Чиндан ҳам шаҳримиздаги кўпгина ижара корхоналарининг ходимлари «бугун, эртага, индин» деб ўз ишларига масъулиятсизлик билан қарамоқдалар, натижада хонадон соҳибларининг уларга ишончи қолмаяпти. Юқоридаги икки шикоят юзасидан Чилонзор туманидаги 11-ижара корхонаси ҳамда Ҳамза туманидаги 2-ижара корхонасига қўнғироқ қилдик. Лекин афсуски, кўп бора уринишларимиз зое кетди, улар билан боғланишнинг иложи бўлмади. Зора, газета орқали ўқишиб, бирон чорасини кўришса, унутиб қўйган вазифаларини эсга олишса...

— **Қачонгача совуқ хонадонда қалтираб ўтирамиз?** — деган савол билан мурожаат қилдилар Акмал Икромов тумани Чилонзор 30-даҳаси, 2-уй, 6-хонадонда яшовчи Муҳиддин Жўраев куюниб. — **Иситиш батареяларимиз салгина илийди холос. Туман мутасаддиларига мурожаат этишдан чарчадик. Бунинг бирор чораси борми?»** Албатта, бу саволга туманда бу ишга мутасаддилар бирор жавоб топишиб, кераkли чора-тадбирларни қўллашади, деган умиддамиз. Мирobод тумани Фитрат кўчасида яшовчи Насиба Ниёзованинг гапларини айнан келтирамиз: **«Шимолий темир йўл бекатидан «Қўйлиқ» даҳасига қатновчи 55-автобусни баъзида соатлаб кутишга тўғри келади. Айниқса, тушдан кейин улар йўқ бўлиб қолади. Бунинг устига «Шимолий» темир йўл шоҳбекатида ўтириш учун бирорта ҳам курси йўқ, қишнинг ёғин-сочинли кунларида ҳам очиқ жойда ивиб тураверасиз».**

«Кунлар совиши билан йўловчи автобуслари қатнови сезиларли даражада камайиб қолди, — дейди гўшакдан ўзини Дилрабо Амирова деб таништирган аёл.

— **Бунга сабаб нима? Баъзида бекатларда соатлаб автобус кутиб қолаяпмиз».**

Юқоридаги йўловчиларга «Тошшаҳарйўловчитранс» давлат уюшмаси мутасаддилари ўз жавобларини беришади ва бу борадаги камчиликларни тугатиш чора-тадбирларини кўради деган умиддамиз.

Собир Раҳимов туманидан қўнғироқ қилган синглимиз исмларини ошкор этмаслигимизни сўради:

— **Президентимиз 2000 йилни Соғлом авлод йили деб эълон қилганларида биз оналар жудаям хурсанд бўлдик. Зора, бизнинг болажонларимиз қатнайдиган 28-болалар боғчаси мутасаддилари ҳам буни амалга оширишга ўз ҳиссаларини қўшсалар. Чунки бу болалар масканида тарбияланаётган кичкинтойларга берилаётган таомлар ниҳоятда сифатсиз, уни еган боланинг сираям қорни тўймайди. Бу ерда тарбияланаётган 200 нафар кичкинтойда нима гуноҳ?!. Ахир фарзандларимиз бизнинг келажагимиз-ку...»**

Ушбу фикр юзасидан туман халқ таълими бўлими мутасаддиларидан аниқ жавоб кутиб қоламиз.

Акмал Икромов туманининг Шоир кўчасида яшовчи пенсионер онахонимиз Мавлуда Одилова шу ерда яшовчи аҳоли номидан қўнғироқ қилаётганини алоҳида таъкидлаб шундай деди: **Генерал Узоқов кўчасида жойлашган «Кока-кола» дўконидан ҳар куни нон харид қиламиз. Лекин дўконнинг ўзидаги кичик новвойхонада тайёрланаётган нонлар сифатсиз, ичи яхши пишмайди. Ахир бу инсон саломатлиги учун зарарлику. Унинг устига ризқ-рўзимиз ҳисобланган донга беҳурматлик, уни исроф қилишдир. Уларни ҳам текширадиган бирорта ташкилот борми?»** Бор, албатта. Туман санитария-эпидемиология станцияси ходимларини, бошқа мутасаддиларни бу ҳақда газета орқали хабардор этдик. Энди чорасини кўришар...

Шунингдек, таҳририятимизга қўнғироқ қилган Нодира Юсупова, Комил Олимжонов, Адҳам Қобилов, Гулбаҳор Жамиловаларнинг саволларига телефон орқали батафсил жавоблар қайтардик.

Қўнғироқлардаги сўзларни тинглар эканмиз, баъзиларига жавоб излаДик, шикоятларни эса мутасаддиларга етказишга ҳаракат қилдик. Ўйлаймизки, озгина бўлсада, ҳамшаҳарларимизга дардкашлик қила олдик. Шу боис ҳам муштарийларимизга яна бир бор телефон рақамини эслатиб ўтамиз: 132-11-39 ва ҳар пайшанба куни қўнғироқларни кутиб қоламиз.

Шарофат БАҲРОМОВА.

Бу ажиб дунё

ЯНГИ ҚУРИЛМАЛИ ТЕЛЕВИЗОР

Ғарбий Германиянинг «Лосве Опта» фирмаси «Лупа» ўрнаштирилган телевизор ишлаб чиқара бошлади. Янги телевизор ўрта қисмидаги тасвирни хоҳишга қараб 30 фоизгача катталаштириб кўрсатиши мумкин. Бу қурилма масалан актёрлар мимикасини кузатиш ёки футбол матчида дарвозага тўп киритиш ҳолларини аниқ кўриш имконини беради.

МИТТИ ТРАКТОР

Болгариянинг Ловеч шаҳридаги техник Иван Коцев мопеднинг ишлатиш учун яроқсиз бўлиб қолган подшипниклари, ғилдирак тишлари, бензин двигатели ва бошқа деталлардан қўлбола митти трактор ясашда фойдаланди. Унинг оғирлиги атиги 60 килограмм бўлиб, енгил автомобилнинг юк хонасига бемалол сиғади. Унга плуг ва трактор культиватори уланса, тупроқда ишлов бериш бўйича қатор жараёнларни бажариши мумкин.

Иван Коцев ҳозир машинанинг яна ҳам енгил ва мўъжазроқ иккинчи нусхасини яратиш устида ишламоқда.

НОЁБ БУЮМЛАР САВДОСИ

Буюк шахсларнинг буюмлари ҳам харидоргир экан. Нью-Йоркда бўлиб ўтган кимошди савдоси кишини шундай фикрга олиб келди. Унда АҚШнинг собиқ Президенти Жон Кеннедининг буюмлари қўйилган эди. Президентга ихлоси ўта баланд кишилардан бири унинг 30 метрлик яхтасини 942 минг долларга харид қилди. Пулдор шахслардан бири қизил дарахт ёғочидан ясалган ва Кеннедининг номи ўйиб ёзилган кулдонни 40 минг долларга баҳолаб мард кетди, яъни харид қилди. Президент ўлимидан аввал фойдаланган галстук қистиргичи 26 минг долларга афсусланмайдиган харидорга насиб қилди.

СУВ ТУБИДАГИ ТОБУТ

Яқинда Америка Қўшма Штатларининг давлат архивини текшириш янги бир шов-шувли хабарга сабаб бўлди. Аниқланишича, 1963 йил 22 ноябрда ўлдирилган АҚШнинг собиқ президенти Жон Кеннедининг жасади қўмилганидан икки йил ўтгач Атлантика океани сувига чўктириб юборилган экан. Президент жасади қўйилган кумуш тобутни Далласдан Вашингтонга ҳарбий самолётда олиб келишади ва Мериленд соҳилидан уч километр чуқурликда сув тубига қўмишади. Мутахассислар бу ҳодиса президент жинояти билан боғлиқ ишни тўхтатиш мақсадида амалга оширилган деб баҳолашди. Расмий талқин тарафдорлари Кеннеди мурдаси ҳалиям қимматбаҳо дарахтдан ишланган тобутда, Вашингтондаги Арлингтон ҳарбий қабристонида сақланаётганига ишонишади. Бироқ нега энди бўлмаса бўш тобутни чўктириш керак бўлиб қолди, деган оддий саволга эса жавоб беришга ожизлик қилишади.

ТУНГИ МЕҲМОНЛАР

Мопси лақабли қуёнча ўзининг хўжайинларини нақд босқинчилар чангалидан сақлаб қолди. Воқеа ярим тунда бўлиб ўтади. Жениксинлар оиласи ҳеч нарсадан хавотирсиз маст уйқуда ётишарди. Оила бошлиғи ниманингдир қаттиқ тақиллаётганидан уйғониб кетди. Туриб безовталанаётган Мопси эканлигини кўрди. Жонивор хавфни олдиндан сезгандек жон аччиғида қафасни тимдалар ва кўча томонга ишора қиларди. Женикс деразадан қараб ярим тунда қандайдир номаълум кишилар ҳовлидаги гараж олдида чироқ кўтариб юришганини кўрди. Оила бошлиғи дарҳол полицияга хабар етказди. Бироқ уйда чироқ ёнганини кўрган ўғрилар дарҳол жуфтакни ростлаш ҳаракатига тушишди. Барибир полиция узоққа қочиб улгурмаган тунги меҳмонларни тутишга муваффақ бўлди. Маълум бўлишича, ўғрилар Жениксникига «БМВ» маркали автомобилини ўмариш учун ташриф буюришган экан.

ТИЖОРАТ ХАБАРЛАРИ ВА ЭЪЛОНЛАР

ҲУРМАТЛИ ҚИММАТЛИ ҚОҒОЗЛАР БОЗОРИ ҚАТНАШЧИЛАРИ!

«Консаудитинформ» Агентлиги қимматли қоғозлар бозори қатнашчиларини ва барча хоҳловчиларни ўзбек ва рус тилларида чоп этилаётган ойлик ахборотнома – **«Рынок ценных бумаг»** ва ҳар чораклик – **«Обзор финансового рынка Узбекистана»** нашрларига 2000 йилги обунаси давом этишини маълум қилади.

1. Ҳар ойлик ахборотнома **«Рынок ценных бумаг»** бир йилга:
– шахсий обуначилар учун: индекси – 833, нархи – 5400 сўм;
– юридик шахслар учун: индекси – 981, нархи – 10800 сўм.

2. Ҳар чораклик **«Обзор финансового рынка Узбекистана»:**
– шахсий обуначилар учун: индекси – 849, нархи – 1900 сўм;
– юридик шахслар учун: индекси – 983, нархи – 3800 сўм.

Қўшимча маълумотлар учун телефон рақамлари ва манзил: Тошкент шаҳар, Бухоро кўчаси, 6-уй. 132-01-92 ва 136-30-80 (факс) 133-03-99.

Тошкент шаҳар Шайхонтоҳур туманидаги «ZUKKO-NUR» хусусий фирмаси тугатилади. Даъволар 2 ой ичида қабул қилинади. Манзил: Ф. Абдуллаев кўчаси, 56-уй.

Тошкент шаҳар «Киновидеоижара» жамғармаси Тошкент шаҳар «Киновидео» акциядорлик жамияти раиси Турғун Умарович Хидировга волидаи муҳтарамалари
Зайнаббиби ХИДИРОВАнинг
вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Тошкент шаҳар «Киновидео» акциядорлик жамияти акциядорлик жамиятининг раиси Турғун Умарович Хидировга волидаи муҳтарамалари
Зайнаббиби ХИДИРОВАнинг
вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

ДИҚҚАТ! ТЕНДЕР СОТУВЛАРИГА ШОШИЛИНГ!

2000 йил 29 февраль соат 10.00 да
Давлат мулк қўмитасининг Тошкент шаҳар бошқармаси қошидаги «Факторинг ва ахборот хизмати маркази»

автомобиль тўхташ жойларини

сотиш бўйича тендер ўтказади. Сотувга Тошкент шаҳрида жойлашган қуйидаги объектлар қўйилади:

1. ДАН жарима майдончаси № 1 (манзили: Юнусобод тумани, Хуршид кўчаси, Юнусобод ИИБ ёнида бошланғич нархи — 6 000 000 сўм.

2. Сегизбоев кўчасидаги 2-таксопарк ёнида жойлашган, бошланғич нархи — 1700 000 сўм.

3. Чилонзор Марказий Универмаги (манзили: Тошкент ш. Чилонзор Марказий Универмаги олдидаги майдонда жойлашган), бошланғич нархи — 3 000000 сўм.

ТЕНДЕР ШАРТЛАРИ:

1. Автомототранспортларнинг бутлигини таъминлаш.
2. Автомобиль тўхташ жойларини жаҳон андозаларига мос ҳолда техник қайта жиҳозлаш.
3. Мижозларга юқори маданиятли хизматни таъминлаш.
4. Ёндош майдонларни санитар ва ёнғинга қарши қўйилган талаблар асосида сақлаш.
5. Автомобиль тўхташ жойларини ва ёндош майдонларни Европа андозалари талабларига жавоб бериш даражасида таъминлаш.
6. Хайрия ёрдами бериш.
7. Иккинчи жаҳон уруши қатнашчилари ва уларга тенглаштирилган шахсларга имтиёзли хизмат кўрсатиш.
8. Ногиронларга алоҳида иккита жойдан кам бўлмаган махсус жиҳозланган жой ажратиш.
9. Автоҳаваскорларга қўшимча хизматлар кўрсатиш.
10. Оператор пункти, тўсиқлар, ободонлаштириш ва муҳандислик тармоқларини қурилиш лойиҳасини тақдим этиш.
11. Муҳандислик тармоқлари ўтган тақдирда уларни таъмирлашга тўсқинлик қилмаслик.
12. Ҳар соатда тўхташ учун қўйиладиган нарх бўйича таклиф.
13. Объектни сотиб олиш нархи бўйича таклиф.
14. Тендерда жисмоний шахс ғолиб чиққан тақдирда бир ой муҳлат ичида юридик шахсга ўтиш мажбурияти.

Тендерда қатнашиш учун ҳужжатлар ушбу эълон чиққан кундан бошлаб қабул қилинади ва тендер ўтказиш кунидан уч кун олдин тўхтатилади.

Қўшимча маълумотлар учун Давлат мулк қўмитасининг Тошкент шаҳар бошқармаси қошидаги «Факторинг ва ахборот хизмати маркази»га, манзили: ***Тошкент ш., А. Қодирий кўчаси, 13-уй, 2-қават, 30 ва 33-хоналар, тел: 144-60-51, 144-61-41 орқали мурожаат қилишингиз мумкин.***

Муассис: Тошкент шаҳар ҳокимлиги

Бош муҳаррир Акмал АКРОМОВ

Манзилимиз: 700000, Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 32

ТЕЛЕФОНЛАР: хатлар — 133-29-70; эълонлар: 133-28-95, 132-11-39. факс: (3712) 133-29-09.

Душанба, чоршанба ва жума кунлари чиқади. Нашр кўрсаткичи — 209

Ҳажми — 2 босма табоқ офсет усулида босилади. Қоғоз бичими А-2

Нашрни етказиб бериш масалалари бўйича турар жойлардаги почта бўлимларига ёки «Тошкент почтамти»га — 133-74-05 телефонига мурожаат қилишингиз мумкин.

Рўйхатдан ўтиш тартиби: №10.

«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41-уй.

Буюртма Г-08. Босмага топшириш вақти 11.30 1 2 3 4 5 6